

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe un sem. . 12 "
Pe o lună . 2 "

Nr. de Duminică

pe un an . 4 Cor.
Pentru România și
Asociația . . 10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferencz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Mulțumite publice și Loc de-
schis costă fiecare fir 20 fl.
Manuscrisurile nu se ina-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Khuen-Héderváry contra noastră.

(Telegramă a «Tribunei».)

Viena, 1 (14) Februarie.

Dintr'o sursă cât se poate de bine informată, aflu că părerea pe care o aveau unii că guvernul Khuen va căuta să-și asigure în parlament o majoritate între altele și cu ajutorul naționalităților, e greșită. Khuen-Héderváry e decis să opue candidații de ai săi tuturor candidaților partidului național. Pentru aceasta el se va servi pe cât se va putea de coade de topor, sprijinind candidaturi de ale românilor „moderați”, spre a avea mai mari șanse de a înfrânge candidații noștri. De altfel el nu va respinge nici candidaturi neromânești, acolo unde el va spera că prin cumpărări de conștiințe să obțină un rezultat favorabil. La această idee, Khuen-Héderváry a venit prin mijlocirea d-lui . . . Emil Babeș, care văzînd că n'a reușit să înființeze un partid kossuthist-român, a trecut cu toate bagajele de partea lui Khuen, căruia i-a propus înființarea unui partid românesc moderat, probabil supt firma de „partidul creștin-social român”, în speranța că astfel va putea înșela mai ușor conștiințele.

Aflu că dl Dr. Emil Babeș a înaintat un memoriu lui Khuen Héderváry,

expunându-i principiile pe cari ar vrea să bazeze viitorul său partid și milogindu-i sprijinul.

D. Dr. Babeș a avut îndrăzneala să declare în acel memoriu că partidul va avea de președinte pe mitropolitul Mețianu și că în comitetul executiv se vor afla vre-o 70 de persoane marcante, între cari a citat pe episcopii: Pap din Arad, Hossu, Radu, apoi pe Burdea, Șeghescu și pe . . . d. Cosma. Sântem convinși, că înșirarea aceasta de nume a fost un abuz al dlui Babeș și că el nu numai că n'a fost autorizat să o facă, dar că n'are nici un drept să spere că va fi sprijinit în odioasa-i întreprindere de toate persoanele pe cari le înșiră. Dacă e sigur că va avea colaborarea unui Alexici, Burdea ori Șeghescu, este o îndrăzneală ne mai pomenită să spere în colaborarea d-lui Cosma, de exemplu.

De altfel, dl Babeș a și găsit un concurent. După câte aflu, Khuen Héderváry a primit și un al doilea memoriu, în acelaș senz, alcătuit de preacinstitul d. I. Farcaș, avocat la Dej. Și acest personaj a înșirat o listă de persoane, care se potrivește foarte bine cu lista d-lui Babeș.

Se pare că Khuen-Héderváry, în goana-i nebună după partizani, a crezut cu cale să se sprijine și pe aceste tipuri dubioase. Până acuma el n'a dat un răspuns definitiv autorilor celor

două memorii. Dar un lucru este definitiv stabilit.

Candidații noștri vor fi combătuți de guvern, care va sprijini candidații străini, ori români moderați. Astfel în contra diui Dr. Mihali, președintele clubului naționalităților, va candida fabricantul de spirt Neumann din Arad care va căuta să contrabalanseze meritele politice ale dlui Mihali prin milioanele-i nu știu cum câștigate. D. Dr. Vaida va fi mai blagoslovit de guvern. Contra d-sale va candida un român și încă un preot, d. Breban. Vom avea rușinea să vedem un preot mergând cu crucea în mână spre a combate pe vrednicul luptător național.

De sigur că și d. Babeș va căuta să puie mîna pe vre-un mandat, căci nu-i putem doar pretinde să facă pe gratis serviciile de călau al propriului său neam. Până acuma d. Babeș încă nu s'a decis unde să candideze. Este însă probabil că d-sa va candida în contra d-lui deputat Novac la Sasca.

Cum se vede, lupta electorală ce se apropie promite să fie foarte crâncenă. Nu numai că guvernul Khuen nu ne va fi de folos în această luptă, dar mai mult încă, vom avea de luptat cu doi dușmani de odată: cu administrația și întregul ei aparat pe de o parte, cu „conationalii” noștri pe alta. Triste zile dela Oravița se vor repeta, și nu într'un cerc, ci în cât mai multe.

Dar aceasta nu trebuie să ne des-

Portul național.

Balul Costumat al Asociației Arădane.

Sânt pe pământ, flori rare cari nu înfloresc decât din zeci de ani. Trezirea misterioasă a acestor flori extravagante ale naturii, ce în Francisco Ferdinand de îndelungat și așa profund, berg, când august, eveniment curios, care atrage la parte la serbenția febrilă a unor întregi țilângă castele, au fastul pitoresc al dau loc la adevărate sărbătorvraja, în cadrul sărbătorește atunci frumusețea a-

Și balul Asociației celor sau faptul că și au mai putere de atragiflori, achitându-se astfel de medin cele mai fi existenței lor pe pământ.

prin nota sa delea ciudate și admirabile, sânt fin odată o să Nașterea lor potrivită acelor încurat al unei te, dacă nu primesc de obicei o măneste, — își unanimă exclamație de admiravor fi neghimsă totdeauna o curiositate ne-

Vom simți pornire instinctivă către frumos parfum suav, căreia de multeori încep a înțesc femeiae inovațiilor sănătoase și rodnice. moase cel noastre naționale ce tin toate de tările femeia, stria casnică a femeii române, sânt

Și când necătoare flori ce s'au putut sămăna străluci mașină universală, în care femeii rode cari po încredințat grăunțele sterpe ale unei durile lin care, prin darurile ei firești, a știut purilor minuni.

senina fr furios, ciudați porniți cum sântem ca frumosul, m puterile și dragostea de frumusețile credința lucrurilor ce nu ne aparțin, ne trebuie il unei idei originale care să vie să ne

răscolească turmentul unei directive noi, către care șovăind și neîncrăzători mergem să aprindem luminile evenimentului straniu, cu prilejul căruia vrem să ne sărbătorim nețăgăduitele frumuseți, cu care așa de natural ar fi, să ne mândrim la ordinea zilei.

Impresia aceasta mi-o face, lansarea ideii, costumului național românesc, la balul Asociației Culturale din Arad, care va avea loc la 3 Martie. S'a iscat în primul moment, un potop întreg de protestări și reflecțiuni . . .

. . . Impunere absurdă, pretenții și idei anoste. De unde costume? Ce fel de costume? Cum să se procure? Cum o să se îmbrace femeile voince în felul acesta desavantajos? Și cele mai în vârstă? E ridicol!

Neapărat, fir'ar cât de frumos, un lucru neobișnuit, este ridicol și extravagant. Pentru că umblăm pe aceleași vâgașuri și când urnim pe alte căi, o facem mai bucuos dacă vedem că s'au făcut caraghioși alții înaintea noastră. Dar ca să croim potecă nouă din îndemnurile noastre proprii, oricât de temeinică și binecuvântată ar fi, se proclamă fără discuție lucru absurd și fistichiu.

Mai bucuos lăsăm să vestejească răzoare întregi de răsaduri, decât să ne pierdem vremea de geaba ca să vedem ce ar ieși și ce rod ar mâna din fiecă răsad. Măcar că nu e nici absurd și nu ar fi nici tocmai ridicol și fără înțeles faptul că prințând un pic de dragoste pentru podobele noastre naționale și îmbrăcând cu predilecție portul țărănesc, am sădi și am dezvolta în mod norocos interesul acesta în sufletul femeilor dela țară, pentru care îndemnul acesta bun, ar fi totdeodată o vână sănătoasă și îmbelșugat de rodnică

pentru existența lor pe terenul acesta. Și pentru ce ar fi o idee anostă, un bal elegant în care femeile, dacă nu pentru dragostea adevărată a sentimentului național, cel puțin atrase de nou-tatea variației să încerce «moda» aceasta nouă, inovată iarna aceasta la Arad.

Inspirațiile fericite ale țărancilor noastre din toate ținuturile au atâtea modele diferite! Anul trecut, moda ne oferea manechinuri destul de insuficiente pentru alegere și mai ales atât de riscate, tocmai pentru corpurile mai bine dezvoltate.

Intrucât, — corespunzător ideii portului național, costumul de Săliște bunăoară ar fi mai puțin elegant? Nici nu se poate imagina ceva mai simplu, mai estetic și mai original, care să fixeze o siluetă mai atrăgătoare și mai frumoasă. Cu prilejul inaugurării casei «Tribunei», una din atracțiile frumoase ale serbării de astă toamnă, aici la Arad, a fost fără îndoială, mica expoziție de industrie casnică, un mănunchiu prețios de minunate țesături și broderii naționale pe care doamna Maria Cosma dela Sibiu, cu un gust rafinat le alcătuiuse, ca un deliciu atrăgător, o mică surpriză admirabilă peste programul stabilit. Printre toate obiectele acelea de adevărată valoare artistică, în țesătură și felul ales al orânduirii modelelor și motivelor pur originale, al nuanțării coloritului delicat și fin, toate executate cu o măiestrie neîntrecută, — un splendid costum de Săliște a atras atențiile și a deșteptat gustul tuturor. Felul admirabil și originalitatea strictă cu care era lucrat, era unic în felul său.

Chețele migăloase și grele de pe cămașă, cusute în negru, cu delicate tonuri din roșu, cum

curajeze. Din contră, trebuie să ne strângem toate forțele pentru a dovedi guvernului și întregii lumi cari își are privirile ațintite asupra luptelor din Ungaria, că poporul român este un element de care trebuie să se ție seama. Dacă vom avea în contra noastră doi dușmani, cu atât mai bine: Victoria noastră va fi dublă.

La luptă!

Cine va fi prefect al com. Arad? Ziarele locale se ocupă la loc de frunte cu o chestie de mare actualitate pentru acest comitat: cine va fi urmășul prefectului demisionat contele Károlyi?

Un ziar local e chiar informat că unul dintre numerele mai apropiate ale »Monitorului oficial« va aduce numirea, în acest post, a fostului prefect Ivan Urban, care a primit invitarea contelui Khuen Héderváry de-a fi șeful comitatului.

Presumptivul prefect declară însă că această știre e prematură, fiindcă a făcut ministrului-președinte niște propoziții, la cari n'a primit până acum nici un răspuns.

În ce privește propozițiile, în cercurile bine informate se afirmă că Urban ar fi rugat pe contele Khuen să nu stăruie să primească șefia comitatului înainte de alegeri, fiindcă n'are încredere deplină în organele sale administrative și astfel rezultatul alegerilor ar putea fi compromis.

Declarațiile aceste sânt o dovadă că noul guvern în numirea prefecturilor e călăuzit de prevederi și precauțiuni serioase, poate în dorința de-a înconjura, dacă e cu putință, eventualitățile unei noi disolvări a parlamentului.

E mai mult decât probabil însă că viitorul prefect al comitatului nostru va fi Ivan Urban.

Prefecți demisionați. Maj. Sa a mai primit demisia următorilor prefecți: Ludovic Szalay (Abauj-Torna) Gh. Bulla (Arva), Maurițiu Benyov-

szky (Baranya), Bela Simonyi (Bars), Béla Kelemen (Csongrad), Iuliu Fay (Gömör), Béla Meczner (Treiscaune), baronul Leopold Bornemisza (Hunedoara), Maurițiu Palugyay (Liptó), Petru Apáthy (Târnava mare) contele Balint Bethlen (Turda-Aries), Nic. Osztrólczyk (Zolyom) și Ioan Erreth (Pécs).

În acelaș timp, Maj. Sa le a exprimat prefecților demisionați recunoștința sa pentru credința și zelul dovedit.

Un succes al românilor bucovineni. Din Cernăuți ni se telegrafiază că după o luptă încordată, românii au reușit la alegerea ajutorului de primar pentru Cernăuți. *Candidatul român dl. Gheorghe Voicu a fost ales cu 24 de voturi.*

Rutenii, văzând că nu vor putea izbuti, au retras candidatura lor.

Greșelile contelui Aehrenthal. Ziarul »Zeit« din Viena, singurul ziar independent de ministrul de externe, publică un atac contra ministrului de externe. Contele Aehrenthal, bunul prieten al cauzii coaliției ungurești, a săvârșit o greșeală nouă. A p s prin ziarele din Viena, toate inspirate de el în chestiile externe, să convingă Rusia pentru o apropiere către Austro-Ungaria. Ziarele sale expli au că Jun nou război ruso-japonez fiind inevitabil, d. Isvolski va trebui să-și asigure mai întâi prietenia Austro-Ungariei, căci altcum, într'un război în Orientul extrem, ar avea un vrășmaș periculos în spate. Prin argumentația asta, contele Aehrenthal nădăjduia să înduplece Rusia pentru o apropiere către monarhia noastră.

Greșeala acestei socoteli e în faptul că Rusia e prea slabă decât să înceapă un nou război cu Japonia. Contele Aehrenthal trebuia să știe că dacă Rusia s'a ferit anul trecut de un război cu Austria fiind prea slabă, acelaș motiv o va ori să înceapă războiul cu Japonia. Astfel socoteala contelui Aehrenthal s'a dovedit greșită și pe deasupra a adaugat o nouă jignire pentru Rusia.

Afară de singurul său succes: anexiunea, care însă a avut și multe urmări rele, politica contelui Aehrenthal e o succesiune de greșeli în afară și înlăuntru. Între ele nu cea din urmă e o cochetare a lui cu coaliția ungurească antidinastică și kossuthistă și numirea contelui Khuen un vâdit afront pentru ministrul de externe.

Kossuth... desminte. Ziarul »N. Budapester Abendblatt« a afirmat, într'unul din numerele sale din urmă, că în saloanele »clubului social« circulă o știre compromițătoare pentru fostul ministru de comerț Kossuth. Membrii clubului ar fi știind că guvernul dispune de-o serie întreagă de acte cari dovedesc că toate cheltuielile călătoriei lui Kossuth și a suitei lui la desvârlirile busturilor tatălui său — au fost acoperite din bugetul țării.

Kossuth, firește, dă zor să desminte această știre. Poate va fi avind dreptate Kossuth... Ori cum e însă extrem de caracteristică că în Ungaria astfel de știri nu mai stărnesc nici cea mai mică senzație... De astădată va fi avut dreptate!

„Populus Werböczianus“.

III.

Să vedem acum, în ce chip și-a înțeles și îndeplinit misiunea istorică acest »populus Werböczianus« în lungul șir de veacuri grele și pline de urgie pentru adevăratul popor al acestei țări.

Căci noi ne-am dat silința, să cunoaștem istoria acestei țări altfel, decum o înfățișează cărțile îngrămădite de lungi sporvăeli și tirade ale »patrioților« de profesie. Noi știm și putem dovedi, că tot greul acestui stat l-au purtat în trecut, cum îl poartă și azi, țărâtimea, talpa țării. Robii pământului, iobagii cu trupurile încovoiate supt povara jugului greu și cu sufletul stâns de suferință, prin munca lor cea cruntă din zori și până în noapte au făcut să rodească țarinile, să se umple vistierile țării și hambarele nemeșilor.

Tot din sudoarea lor s'au înălțat castelele feudalilor, ca tot atâtea cetățui de nedreptate; pe ei i-au înrolat la oaste mai mult decât pe domnii lor feudali, cari au

și acele de pe fusta albă, apoi înfloriturile frumoase de pe cojocelul de blană erau modele exemplare de cea mai subtilă imaginație în fineja execuției. Un asemenea port, poate fi considerat ca triumf al bunului gust în vestmintele naționale, nu numai ca formă, dar și ca chestiune de detaliu, în care puține rămân de discutat. O, mulțime de femei — îmbrăcate în portul acesta, — în libertatea unei pajiști verzi, sau la luminile scânteietoare ale unei săli sărbătorești, cu valurile ușoare de pe cap și mânecile largi în chipul aripilor, îți dă impresia unui fermecător roi de fluturi albi cu trupul negru.

Tot așa sânt porturile bănățenești, cari cu varietatea lor, oferă pentru orice femeie ingenioasă, — înțeleg totul în limitele stricte ale originalității juste, — un câmp larg de combinații fericite.

Trebuie bine stabilită însă, nota originală a unui port, din care neapărat trebuie să se excludă orice trăsătură fantezistă chiar în amănunte, cari derutează întregul. Se înțelege prin aceasta, opregele acelea înflorate, așa de prost gust, încărcate cu frunze în lănuri bătătoare la ochi, cu mărgeluțe și tivituri de fireturi.

Căci fără o pricepere deosebită, oricine poate înțelege, că rămâne original și frumos numai vechiul caracter al motivelor românești, acele cusături, cu acele feluri de modele în cari nu întâlnești linii rotunde. Și e lesne de închipuit cum poți strica frumusețea unei cămăși de Banat, care își păstrează originalitatea formei, dar e brodată cu crengi și ramuri înflorate, în loc de lucrătura în desemnuri de zigzaciuri, romburi, pătrățele etc.

Pentru aceasta fiecare trebuie să-și dea puțină osteneală, ca procurându-și un costum, să cedeze

fanteziile de efect, pentru un opreg, o fustă și o cămașă cu aparența cât de ștearsă, dar care să aibă meritul adevăratei originalități. Numai în sensul acesta se poate înțelege, importanța ideii de-a ridica costumul național la nivelul ce trebuie să se menție, prin frumusețea aleasă a caracterului său adevărat.

Ce poate egala în pitoresc, portul pădurencilor? La expoziția din București, am văzut femei de un gust rafinat, care alergau să observe mai de aproape un grup de ardelence în port de pădurence, cari stârneau admirația generală. Păreau un rond de flori de nufăr, cu coroanele albe ale ștergarelor înfășurate încolăcit pe după plete.

Astăvară, în atelierul de țesătorii dela Orăștie, d-na Victoria Erdelyi, îmi arată, o variație de port de prin părțile acelea, ceva neîntrecut în frumusețea felului de cusătură de pe fustă și cămașe, o migăleală de brodatură pe un fir de un admirabil efect, pe alb, cu nuanțe portocalii.

Porturi frumoase sânt și prin părțile Făgărașului; — în sfârșit, trebuie numai puțină bunăvoință și e foarte ușor ca jumătățind cheltuielile unei toalete ce ar exiga-o un bal mai mare, să cheltuim în schimb puțină vreme și puțină bătaie de cap ca să ne achitam nu numai de-o datorie de pietate față de frumusețile neglijate ale porturilor noastre, dar să deșteptăm în acelaș timp, puțin interes în cercul femeilor dela țară, din jurul nostru, care părăsește portul din pricina lipsei de exemplu, ce ar trebui să pornească tot mai des dela noi.

Și gestul de grațioasă reverență ce-l vor face doamnele și domnișoarele române, prezintându-se fără excepție, îmbrăcate în portul național, la cel

mai elegant bal al Aradului, este un exemplu mai presus de-o simplă laudă.

În felul acesta, la București și în toate centrele de provincie din țară, există un admirabil curent, pe care doamnele din elita capitalei l-au sistematizat, în chip fericit, de câțiva ani încoace. Afară de numeroasele societăți de binefacere, care sânt întocmite pe baza dezvoltării largi a industriei casnice a femeii și care dau de lucru nu numai țărâncelor din toate județele, dar și văduvelor și fetelor sărace, de condiție mai bună, de pela orașe, — există în București o societate »Chindia« din care face parte toată aristocrația tină, a capitalei. Societatea aceea are de scop să cultive gustul vechilor costume originale și a tuturor danșurilor vechi românești cum sânt: Chindia, Briul, Briulețul, Ațica, Sultănică, Ciobănașul, Socăcelul, Ca la Breaza, Sirbele, Horele etc... Membrele și membrii acelei societăți se strâng într'un salon anumit, în fiecare lună de două ori, toți până la unul, îmbrăcați în vechile porturi țărănești cu toate variațiile județelor. Nu se admite acolo nici-o notă disonantă în ceiace privește unele porturi fanteziste. Acolo se dansează seriile întregi numai jocuri românești și se discută și se inovează noi mijlocuri pentru dezvoltarea utilă a industriei casnice românești, a cântecelor și a jocurilor strămoșe. Este o mișcare care trăește sănătos și căpășește progresând tot mai frumos. În București mai în toate casele mari se găesc odăi întregi montate numai cu țesături, covoare, pânzeturi și obiecte naționale.

Și se știe că în direcțiunea aceasta sânt suflute mai înflăcărâte ca M. S. egina A. S.

făurit legi anume pentru scutița lor, cari îi îndreptătau a nu asculta de rege și a nu-l urma într'un războiu purtat în afară de granițele țării.

Va fi și oarecare exagerare, dar este și adevăr în următoarea cuvântare, pe care un istoriograf al iobăgiei (Acsády pg. 184) o dă ca fiind rostită către popor jale începutul secolului al XVI-lea.

»Tot, ce produce pământul muncit de voi în sudoare cruntă, tot ce arați voi cu vitele voastre, e prada nemeșilor. Pentru ei lucrați pământul, pentru ei sădiți via, pentru ei păziți turmele și cirezile de vite, iar vouă vă rămâne robia și lipsa. Dacă domnul își zidește casă, dacă se însoară, dacă își mărită fata, dacă dă ospete, dacă i-se naște ori îi moare un copil, dacă călătorește în trebile sale la curte, toate prin voi le plătește; domnul vostru nimic nu face fără paguba voastră. Sărbătoarea lui e jale pentru voi, luxul lui banii voștri îi prădează«.

Spre a pune rolul istoric al oligarhiei într'o lumină mai apropiată încâtva de adevărul istoric, dar mai puțin înfrumusețată de patriotismul fals al declamațiilor curente, vom căuta a strânge într'un mănunchi câteva constatări istorice, câteva mărturii ale trecutului, împotriva cărora nu se poate ridica învinuirea sau bănuiala de a fi tendențioase, căci ele izvoresc tocmai dela ceice făceau parte și ei din clasa feudalilor. Cuvântul acestor constatări și mărturii istorice poate să fie, deci, cu drept cuvânt socotit ca spovedania unor păcate seculare, pe cari înzadar se silesc epigonii de azi a le îmbrăca în haina virtuților »patriotice«.

Să-i ascultăm deci cu luare aminte pe cei ce-și mărturisesc păcatele:

Cronicarul secolului al XIII-lea Simion Kézai spune; că nemeșii sânt niște oameni trândavi (»nobiles otiose viventes«).

Câte buclucuri au avut cu ei regii din familia Anjou, apoi Sigismund de Luxem-

R. principesa Maria. Chermesele dela Cotroceni rămân neuitate, acolo parcul și palatul princesei se transformă în minunății de povești, unde tineretul societății înalte, schimbați în zâne și feți frumoși, ciobănași și păstorite fermecătoare cu coșite și alțițe, povestesc înșiră-te mărgărite al întreg trecutului frumos al strămoșilor, și printre ei Princesa și copiii ei apar ca chipuri ideale de păstori din munți. Cea mai recentă imagină a unui tablou viu, în felul acesta, sânt serbările dela Sinaia cu prilejul vizitei A. S. R. archiducelui Francisc Ferdinand și principesei de Hohenberg, când auguștii oaspeți și toți străinii ce au luat parte la serbarea populară de pe platoul de lângă castele, au fost fermecați de caracterul și fastul pitoresc al poveștii aceleia minunate ce te vrăjea, în cadrul acela impunător al naturii.

Și balul Asociației, în felul său va avea multă putere de atragere; neîndoios chiar că va fi unul din cele mai frumoase de până acum, tocmai prin nota sa distinctivă și prin faptul că cel puțin odată o să avem prilejul, de-a privi aspectul curat al unei săli eminamente și complect românești, — în care numai fracurile Domnilor vor fi neghina de pe lanul acela încărcat de flori.

Vom simți atunci atmosfera ușoară a aceluia parfum suav de simțiminte calde, cari însufiețesc femeia, când în serviciul unei cauze frumoase cel mai puternic motor, adevărata cochetărie femeiască.

Și când vor fi obraji îmbujorați și ochii vor străluci mai frumos ca scânteierea diamantelor de cari portul național nu simte lipsa, în acordurile line ale horei, în legănarea grațioasă a trupurilor mlădioase, cu sufletele înălțate, se vor înserina frunțile și în luminile clare ale serbării, frumosul nostru port național, va primi cel mai credincios botez: dragostea elegantelor noastre.

Marilina Bocu.

burg și ginerele acestuia Albert, cel dintâi Habsburg pe tronul Ungariei, numai din pricina trândăviei și lacomiei nemeșesti în veci nesăturate, ar trebui volume întregi spre a le înșira cu deamănuntul. Și chiar în calea Huniadeștilor cum s'au pus oligarhii cruciș și curmeziș spre a-i împiedica să facă ordine și dreptate în țară! În adunările comitatelor erau hărțuieți fără sfârșit, se desfășurau pe acea vreme adevărate lupte sângeroase între diferitele partide nemeșesti. Iar după moartea energicului și dreptului Mateiu Corvinul, oligarhia nu avea altă dorință mai ferbinte, decât să surpe tot ce a făcut marele rege. Și supt regimul imbecil al Iagelonilor, lăsați de capul lor, nemeșii isbutiră de minune a arunca în câteva decenii țara la marginea prăpastiei și a o prăvăli în mormântul dela Mohács. E deosebit de caracteristic faptul, că înainte de această catastrofă, regele a purtat prin țară aproape zadarnic sabia încrunțată de sânge, semnul de chemare la luptă a feudalilor, cum zadarnic o purtase și regele Béla IV la 1241 în preajma dezastrului dela Sajó, iar o bună parte din nemeși, supt conducerea lui Szapolyai au potrivit anume astfel lucrurile, ca să sosească prea târziu pe câmpul de luptă, ca să-și poată ajunge mai cu ușurință ținta de stăpânire după sfârșitul tragic al regelui Ludovic II.

În ce chip au schingiuit acești oligarhi poporul atunci, când ar fi trebuit să se unească cu el, ca să apere țara de primejdia turcească, o dovedește în deajuns *Tripartitul lui Werböczy*, care în partea III-a (Tit. 30 § 7) pune temelia multelor nedreptăți, ce aveau să urmeze, prin următoarele cuvinte: »*Rusticus praeter laboris mercedem et praemuim in terris domini sui, quantum ad perpetuitatem, nihil juris habet: sed totius terrae proprietas ad dominum terrestrem spectat et pertinet*«.

De nedreptățile ce săvârșiau acești »domini terrestres«, ei înșiși s'au înspăimântat. Incepură a crede și ei în talmăcirea poporului, care spunea, că cucerirea turcească e mânia și pedeapsa lui D-zeu trimisă asupra Ungariei din pricina răutății conducătorilor ei, deci a oligarhilor. O splendidă dovadă despre remușcarea ce-i cuprinsese, pentru un moment, este motivarea articolului 26 al dietei din Pojon dela 1547, prin care hotărâseră a ușura soarta iobagilor.

În motivarea aceasta, dieta, alcătuită din oligarhi, constată însăși, că s'au ivit în țară semne despre »mânia lui D-zeu cel prea bun și atotputernic« (»*Dei optimi maximi vindex ira*«) și că Ungariei nimic nu i-a adus mai mare stricăciune, decât apăsarea țăranilor, al căror strigăt de durere se ridică mereu înaintea feții lui D-zeu (neque ulla res magis ab aliquot annis, florenti quondam Hungariae nocuisse videatur *oppressione colonorum quorum clamor ascendit jupiter ante conspectum Dei*«.)

Deci spre a domoli mânia lui Dumnezeu și spre a-i câștiga iarăși mila și grația (»ad avertendam indignationem summi rerum omnium opificis eiusdemque benignitatem, pietatem et clementiam, aliquando tandem afflicto huic regno reconciliandam«) mai ales *la insistența Majestății Sale Regelui* staturile se îndură a decide în §. 1 al acesteia legi, să li-se dea iobagilor iarăși dreptul

*) cf. »*Corpus Iuris Hungariae*« ediția milenară, la anul respectiv.

de a se putea muta dela un stăpân la altul, de a nu mai fi legați de glie, »glebae adscripti«, dupăcum îi ținutise Tripartitul lui Werböczy.

Cuvintele din motivarea acestei legi cuprind din partea nemeșilor cea mai vădită mărturisire a propriilor nedreptăți și păcate. Dar ispășirea acestora n'a urmat, căci abia trecu un an și aceleași staturi, aceiași nobili desființează în 1548 hotărârea lor din 1547 supt cuvânt, că țăranii să mută toți pe teritoriu turcesc și moșiile lor rămân fără brațe muncitoare. Dovadă, că bietul popor se simțea mai bine supt stăpânire turcească, decât supt grija părintească a cavalerescului »*Populus Verböczianus*«.

Deci în urma revocării din 1548 poporul întreg a rămas gemând mai departe supt biciul și caznele nemeșilor asupritori, pe cari și istoriografii secolului al XVI-lea *Nicolae Istvánffy de Kisasszonyfalva*, el însuși un nemeș, îi stigmatizează prin aceste cuvinte tari: »stricați de lene și de lacomie, ei socotesc țara drept pradă pentru dânșii« (»*otio et avaritia corrupti regnum pradae loco habent*«).

Câtă potriveală între aceste cuvinte ale ungurului *Istvánffy* și între ale italianului *Marino Saunto*, care scria la începutul aceluiaș secol despre oligarhii maghiari că nu sânt buni de nimic, decât doar de exploatarea și prădarea vistieriei publice, în care privință nime nu-i întrece, și că magnații și nobilii sânt cauza tuturor relelor! (»*Li Signori sono causa li ogni male et li nobili*«).

Această asemănare frapantă a constatărilor făcute de doi scriitori, cu totul deosebiți și neinfluențați unul de altul, e destulă dovadă despre adevărul istoric, pe care-l mărturisesc atât de lămurit.

Scrisori din București.

Instrucția atentatului contra primului-ministru. — Congresul social democrat. — Cererile profesorilor universitari.

București, 28 Ianuarie.

Instrucția în chestia atentatului comis de Stoenescu-Jelea în contra d-lui prim-ministru I. I. C. Brătianu continuă. Atentatorul neagă orice complicitate. Din unele răspunsuri ale lui însă d. judecător de instrucție a făcut constatarea că Jelea a fost influențat de unele scrieri anarchiste, pe cari le citise în timpul din urmă.

După cum se știe, după comiterea atentatului, Jelea a luat-o la fugă. El a fost prins însă îndată. Între aceia, cari au contribuit la prinderea lui, a fost și domnișoara Marița Petrescu din strada Belizarie. De-atunci numita domnișoară a primit, ca din partea societății anarchiste din țară mai multe scrisori anonime, prin cari este amenințată cu moartea. Scrisorile au fost depuse la parchet, care a început să facă investigații pentru aflarea autorilor acelor scrisori. Până acuma nu s'a putut însă da de urma lor.

Unele ziare sânt dispuse a crede că atentatorul n'a avut complici, că ar fi comis crima în urma unei revolte sufletești, pe care ar fi simțit-o în urma unor acuzări aduse de presa evreiască primului-ministru. Aceste ziare acuzau adică pe d. Brătianu — corespondenții evrei ai acestor ziare s'au grăbit să trîmbețe *senzația* și în străinătate — că ar fi luat în arendă pe un preț de nimica moșia Răteștii. După cum se știe însă, aceasta moșie a fost dată, pe acelaș preț în arendă la țărani. Nenorocitul atentator n'a înțeles că chestia aceasta era o simplă invenție. Și a căutat să lovească. Și a lovit. Iar urmările sânt cunoscute de toată lumea.

Duminecă se va ține în București congresul de constituire al noului partid social-democrat.

La acest congres vor lua parte reprezentanți ai lucrătorilor sindicalisti din țara întreagă. Pentru Sâmbătă seara ei au convocat o consfătuire intimă, la care vor stabili alcătuirea biroului congresului. Ordinea de zi a fost stabilită astfel:

Mișcarea socialistă. — Constituirea baroului și validarea mandatelor, darea de seamă morală și materială a »Uniunii Socialiste«, transformarea »Uniunii« în partid, votarea statutelor și programului partidului. Pentru partea principală raportor va fi d. avocat M. Gh. Bujor, programul politic d. avocat N. D. Cocea, reforme economice d. Al. Costin, programul agrar d. M. Gh. Bujor, statutele d. D. Marinescu. Alegerea comitetului.

Mișcarea sindicalistă. — Darea de seamă morală și materială a Comisiunii Generale a Sindicatelor, organizarea și propaganda sindicală, raportor d. Gh. Christescu, alegerea comitetelor.

Raportul sindicatelor cu mișcarea politică, raportor d. avocat Mișu Ionescu.

Presa și editura mișcării, raportor d. D. Marinescu; cooperativele și Casa poporului, raportor d. N. C. Georgescu.

La acest congres pot participa și alte societăți, în afară de organizarea socialistă, conformându-se regulilor statutare ale mișcării în ce privește trimiterea delegațiilor. Persoanele izolate pot vizita mai ales din localitățile unde nu există organizațiuni. În congres se vor aduce date asupra stărei mișcării muncitorilor din diferite localități, a societăților ce au, a fabricelor din aceste localități, etc.

Senatul universitar din Iași a hotărât să se asocieze la acțiunea pornită de profesorii dela Universitatea din București pentru sporirea salariilor. În ședința de seară au fost aleși d. I. Peretz și P. Missir, ca împreună cu delegații profesorii din București, să se prezinte la d. ministru de culte spre a expune cererile profesorilor universitari.

Coresp.

Scrisoare din Budapesta.

— Dela corespondentul nostru. —

— 13 Februarie.

În scrisoarea aceasta am să vă comunic o discuție pe care o cred interesantă tocmai pentru că adversarul meu e cu totul străin de poporul nostru, dar cunoaște bine politica naționalităților în Ungaria. L'am întâlnit la cafenea unde cețea cu un vâdit interes ziarul »Tribuna«. Curios de a-l cunoaște, presupunând că e român m'am adresat către dînsul. În cursul discuției l'am întrebat ce păreri are despre ținuta naționalităților în împrejurările politice actuale.

El îmi declară, că nu face o critică a partidului naționalităților, cu atât mai vârtos, cu cât atitudinea partidului național în împrejurările actuale nu e cunoscută încă. Referindu-se la articolul intitulat »În fața alegerilor viitoare«, apărut în »Tribuna« Nr. 22, de care s'a ocupat toată presa maghiară, cunoștința mea, făcând combinațiuni logice, cari reies din aprecierea situației actuale, îmi zice:

— Cefind articolul acesta din ziarul d-voastră, involuntar îmi aduc aminte de alegerile din Anglia cari au avut loc în luna trecută.

— Aici în Ungaria ca și în Anglia partidul naționalităților va decide soarta unei majorități parlamentare după cum o dovedește raportul dintre circumscripțiile ungurești (197) și circumscripțiile locuite de naționalități (216), unde guvernul e silit să-și asigure cu orice preț un număr de mandate. Dacă însă naționalitățile vor reuși să-și aleagă candidații numai în 40—45 de circumscripții, prezintate de »Tribuna« ca nemaghiare, atunci probabil guvernul va rămânea în minoritate. Cazul va fi analog cu întâmpla-

rea din Anglia, unde liberalii sânt în majoritate, mulțumită partidului irlandez naționalist.

— Ce politică a urmat guvernul englez pentru ca să-și câștige pe irlandezi?

Înainte de alegeri șeful guvernului englez s'a obligat că va crea *Home-Rule*, autonomia Irlandei, astfel a cucerit simpatia irlandezilor. E interesantă și plină de învățături o comparație între purtarea fâțișă a lui Ausquit și între tactica vicleană a lui Khuen-Héderváry.

— Despre care tactică vorbiți d-voastră?

Ușor de înțeles. Conte Khuen e convins, că naționalitățile sânt chemate a juca un rol important în apropiata campanie electorală precum și în viitorul parlament. În loc ca să urmeze o politică sinceră față de naționalități cum a fost a ministrului președinte din Anglia, deocamdată dânsul le dă a se înțelege, că nu peste mult se va inaugura o eră nouă, el scapă câteva fraze frumoase pentru ca să producă în sânul naționalităților o dispoziție favorabilă pentru campania electorală. Nu face contele Khuen promisiuni pozitive cari să-l angajeze, nu se exprimă sincer asupra legii electorale, nici asupra reorganizării administrației, arma tuturor guvernelor contra voturilor naționaliste; trezește speranțe la naționalități, fără a părăsi credeul politic al amicului său Tisza.

Contele Khuen își face socoteala cam așa: Dacă la alegeri reușesc, ajutat de simpatia naționalităților să-mi câștig o majoritate, atunci nevând nici un angajament față de naționalități, voi putea urma braț la braț cu Tisza politica liberală veche. Dacă nu, atunci după alegeri am încă timp să lămuresc chestia naționalităților cu reprezentanții lor, trăgând consecințele din rezultatul pozitiv al alegerilor. O dovadă pentru cele zise, nu e numai faptul despre care vorbește »Tribuna«, precizând ținuta tuturor guvernelor liberale, ci și faptul cu câtă rezervă să exprimă actualul guvern în chestia naționalităților.

— Ce credeți d-voastră, cum s'ar putea contrabalansa această apucătură vicleană?

Șefii naționalităților ar trebui se contrabalanceze acțiunea șireată a contelui Khuen, silitându-l să și dea arama pe față.

— Cum?

Dacă guvernul de fapt se gândește la o politică pașnică față de naționalități, atunci s'o dovedească prin fapte. Să suspende ordinațiunile lui Apponyi referitoare la școlile confesionale, să caseze procesele de presă și să pună pe picior liber victimele nedreptăților guvernelor anterioare etc. Face Khuen aceasta — atunci naționalitățile se vor încredința că guvernul are intențiunea să introducă o eră nouă. Dacă guvernul nu respectă dorințele juste ale naționalităților, încă înainte de alegeri, și nu dovedește prin fapte că va împlini tot ce promite, atunci datorită șefilor naționalităților este, dupăcum propune »Tribuna«, constituirea unui comitet de acțiune din care să facă parte nemții, slovacii și sârbii cu scop de a cuceri cât de multe mandate.

Prin urmare credeți că politica actuală rezervată trebuie părăsită?

— Da, însă numai până la un grad anumit, dar această rezervă nu trebuie să însemneze nelucrare politică. Din contra, activitatea să se facă în două sensuri: 1) să fie constrâns șeful guvernului să și dea arama pe față cu privire la chestiile naționalităților 2) tot atunci să se urmeze o organizare de cu vreme, luând inițiativa pentru o acțiune solidară la viitoarele alegeri. Mie îmi pare că nu se face nimic din aceste, naționalitățile stau cu mâinile în sân, pe când guvernul își întărește situația zi de zi. El așteaptă mântuirea dela un bărbat care lucrează în ascuns în deplina înțelegere cu adversarul votului universal, cu contele Tisza pe care cred că l cunoașteți și d-voastră.

Banchetul în onoarea d-lui Ionel Brătianu.

București, 14 Februarie.

Sâmbătă seara a avut loc, în sala de marmoră a otelului Boulevard, banchetul oferit de majoritatea parlamentare dlui Ionel Brătianu.

Banchetul a început precis la orele 8 supt președinția dlui C. Nacu. Sosirea primului-ministru a fost salutată cu numeroase aplauze.

La masa de onoare a luat loc dl Ionel Brătianu, având în dreapta sa pe domniile general Budișteanu, președintele Senatului, M. Ferechide, Emil Costinescu, ministru de finanțe, Alex. Djuvara, ministrul de externe și M. Orleanu, ministrul industriei.

La stânga dlui Brătianu au luat loc dnii Vasile Missir, președintele Camerei, Spiru Haret, ministrul instrucțiunii, Toma Stelian, ministru de justiție, V. G. Morțun, ministrul lucrărilor publice și general Crăiniceanu, ministru de războiu.

În fața dlui Brătianu au stat domniile C. Nacu, Costescu Comăneanu, Em. Porumbaru, Take Protopopescu, C. Climescu, N. Gane și Ilariu Isvoranu.

Seria discursurilor o inaugurează dl C. Nacu președintele comitetului de organizare a banchetului, care toastează pentru dinastie.

A urmat cuvântarea dlui gen. Budișteanu, președintele Senatului, și a dlui B. Missir președintele Camerei pentru d. Brătianu.

După cuvântarea dlui Missir, d. C. Nacu dă citire mai multor telegrame primite din partea dlilor: C. Stoicescu, Panu, Neculae Ionescu, C. Dimulescu, R. Savinescu, I. Vrăbesciu, Dr. Baroni și G. Morțun. Rostește apoi d. ministru de finanțe Em. Costinescu, un discurs în care accentuează armonia ce trebuie să domnească între bătrânii și tinerii din partid, ca să nu se piardă nimic din ceia ce au adunat bătrânii. Închină pentru d. Brătianu.

A urmat d. Brătescu-Voinești, cunoscutul scriitor, care rostește următoarea cuvântare:

Domnilor,

Ridic acest păhar întâi pentru înaintașii noștri, — pentru fruntașii în vîrstă, pentru patriarhii partidului național-liberal.

Ei ne-au învățat că interesele partidului trebuie să precumpănească interesele individuale; — ei ne-au învățat că glasul ambiției, sau al resentimentelor personale, nu trebuie să înăbușească în inimile noastre glasul datoriei către partid.

Numai acestei mari virtuți a lor se datorește fericirea că într'un partid atât de mare ca al nostru nici odată nu s'au produs despărțiri ireparabile, — numai acestei mari virtuți a lor se datorește trecerarea în mîntări, fără sguđuiri a șefiei partidului, din mîinele ilustrului predecesor al iubitelui nostru șef în mîinele sale.

Ei ne-au mai învățat că interesele țării trebuie să precumpănească interesele partidului.

Această înălțătoare credință i-a făcut, în atîtea înduri, să jertfească cu durerea în suflet, dar fără sorăire, o mare parte din popularitatea partidului, cînd interesul bunului obștesc a cerut această jertfă.

Ei, în sfîrșit, prin atîtea așezăminte întocmite numai cu puteri naționale ne-au făurit lozinca; prin noișine, ne-au întărit încrederea în puterile și în virtutele neamului nostru.

Această credință ne face să nădăjduim, din curînd, cînd opera la care lucrăm azi își va da toate roade, — în sufletul celor vătămăți poate prin această oră de reparațiune socială, va încolți o recunoștință, ce ne va crea o popularitate mai mare, decît aceea care a trebuit s'o jertfim.

.. Cine vchiește ..
să cumpere

Încălțăminte

fabricate în țară într'adevăr fine,
comode, elegante și durabile
acela să cumpere cu încredere la

IOAN VUIA

Sătmar — (Szatmár),

- - Deák-tér - -

(În casa lui Keresztes András),

care ține în magazinul său de ghețe
asortat numai ghețe și ciobote pregătite
din piele fină veritabilă cu prețuri foarte
derate, fabricate imitate nu are și marfele
privința execuțiunii dragălașe sunt nelu-

La do:ință se pregătesc tot felul
ghete și ciobote după măsură

Să trăiască fruntașii în vîrstă ai partidului nostru; — D-zeu să le dăruiască viață lungă; — D-zeu să-ți fie cît mai mult în mijlocul nostru, pentru ca prin înțeleapta lor povață, să ne călăuzească pe drumul binelui.

Ridic apoi păharul pentru iubitul nostru șef. Bucuria nemărginită ce simțim avîndu-l din nou în mijlocul și în fruntea noastră, scăpat de primejdie, nu se poate spune prin cuvinte.

Sînt bucurii, sînt fericiri cari nu încap în vestmintele vorbirii.

Spre cîntea neamului nostru, nu a fost al unui român brațul ce s'a ridicat să săvîrșească o crimă, care era în același timp și o profanare, fiind îndreptată împotriva urmașului aceluia, care a scris prin viața lui, cele mai strălucitoare pagini ale istoriei noastre politice.

Iubitul nostru șef!

În fruntea unui partid, cari, cu toate birfurile potrivnicilor, e sortit să săvîrșească și în viitor mari și binevoitoare opere — (chezași stau gloriosul lui trecut și sănătoasa lui întocmire, prin care deopotrivă ține seama de cultul ce se datorește trecutului, de trebuințele prezentului și de năzuințele viitorului), — urmează-ți înainte drumul ce ți-ai croit.

Păstrează-ți și întărește-ți credința ce porți în suflet, că omul public trebuie să-și călăuzească viața, nu în cotro îl îndeamnă lauda sau hulirea clipei în care trăiește, — ci în cotro îl mîină grija de judecata viitorului.

Din adîncul inimii, în numele celor de seama mea ca vîrstă, îți urez, ca D-zeu să-ți dăruiască viață lungă — și să-ți ajute s'o trăiești în așa fel, — în cît atunci, cînd nici d-ta și nici unul din cei ce te sărbătorim azi nu vom mai fi pe lumea aceasta, urmașii noștri și urmașii potrivnicilor d-tale de azi, să-ți rostescă numele cu respectul și cu venerațiunea, cu care ori-ce român rostescă numele ilustrului d-tale părinte.

Primul ministru ia cuvîntul la sfîrșit în mijlocul unor ovațiuni nesfîrșite. — Nici unul dintre dvoastră, spune dl Ionel Brătianu, nu-și dă mai bine seama decît mine că banchetul din astă-seară are caracterul unei manifestațiuni pentru o singură persoană.

Stăpînit de-o adîncă emoțiune nu pot să mă opresc de a vă arăta mulțumirea, fără să mă gândesc la faptul care a provocat îngrijorarea dvoastră acum o lună de zile, cînd, o întîmplare, a primejduit viața aceluia căruia dvoastră i-ați încredințat conducerea partidului. Imprejurarea de atunci v'a făcut să uitați că, dacă viața omului este pusă în primejdie, durata unei vieți este neînsemnată față de durata unui organism viu ca al partidului liberal, care trăiește în afară de dragostea pentru un singur om. Pentru aceasta, cred de ajuns să reamintim numai numele celor cari au dispărut și, cu toate acestea, n'au periclitat, prin dispariția lor, mersul firesc al partidului. Să nu uitați deci, forțele cari sînt gata, să-mi ia locul în ziua cînd viața mea va fi primejduită, căci puterea unui partid nu stă în persoana unui singur om.

Anul trecut, cînd ați voit să mă alegeți șeful dvoastră, ați găsit că eu sînt acela care, dintre toți, vine cu un capital politic și care, prin vîrsta sa, reprezintă o generație și, contrar de cele ce se petrec în celelalte organizațiuni politice, ați mai găsit că, în interesul vieții noastre politice este ca actualul șef să fie o asigurare pentru viitorul partidului.

Înțeleg, prin urmare, cît de simțită a fost durerea d-voastră, cînd credințele d-voastră au fost un moment zădărnice printr-o întîmplare mizerabilă și de nimica.

În sărbătoarea de azi, dacă vedem o întrunire cu caracter personal, întărim însă voința de-a manifest neclintita hotărîre ca, oricare ar fi primejdia, să urmăm fără șo-

văire calea pe care ne-am tras-o, căci energia se poate manifesta supt multe forme.

Vom căuta să aducem la îndeplinire aspirațiunile legitime ale partidului nostru și să stăvilim domnia actelor primejdioase.

Primind șefia partidului, îmi amintesc că, încă de acum trei ani, ne-am făgăduit să îndeplinim una din sarcinile cele mai grele prin care a trecut regatul nostru. Am succedat omului încercat în viața politică, care a fost silit să se retragă. Mie îmi lipsea autoritatea; totuși, cînd am ajuns în fruntea partidului, cu toții ne-am întîlnit în același gând și aceeași simțire. Și mă întreb: care e partidul care ar fi putut aduce mai multe servicii binelui obștesc? Mai avem, de sigur, încă mari dificultăți înaintea noastră dar, ori-cari ar fi ele, vom ști să le înlăturăm. Avînd conștiința operei îndeplinite pînă azi, ne dăm tîria să luptăm în viitor, să continuăm îndeplinirea datoriei ce ni-se mai incumbă: datoria către tron, țară și neam. Să avem înă conștiința că singura datorie, e aceasta și, de oarece sînt convins de aceasta, pășesc cu încredere înainte, ori cari ar fi necazurile ce vom avea să întîmpinăm.

În cuvintele calde ale bătrînilor ce ne încurajează, în pildele dlui Nacu cînd ne-a vorbit de trecutul unui partid, d. general Budișteanu de patriotism, d. Costinescu de muncă, d. B. Missir, președintele camerei și d. Brătescu-Voinești în numele unui tineret, își exprimă puterea de a aduce cu încredere la îndeplinire punctele principale din năzuințele partidului liberal, în toate acestea e dova lui, după cum am spus, că viața omului e trecătoare, pe cînd viața unui partid e veșnică.

Mi-ați încredințat drapelul partidului, ei bine, îl voi purta cu sfințenie și, atunci cînd nu-l voi mai putea duce, un altul, cu noi puteri, îl va purta înainte, acolo unde viitorul neamului nostru cere să fie dus.

Vă mulțămesc cu recunoștință pentru dragoste ce-mi arătați și pentru încrederea cu care mă înconjuțați. (Aplauze îndelung repetate).

Cu discursul dlui Ionel Brătianu, banchetul a luat sfîrșit la orele 10 și jumătate în mijlocul sunetelor unui marș, executat de cîntărea orchestra de supt conducerea dlui Gh. Dinicu.

Titu Maiorescu și Ardealul.

Conferințele »Asociației aradane«.

Retragerea dlui Titu Maiorescu dela catedra sa din București, la noi în Ardeal a fost prea puțin comentată. Decanul criticii și literelor române, care a urmărit și în mare parte a călăuzit mișcarea noastră literară, a avut totuși totdeauna interes și pentru mișcarea culturală din Ardeal. »Asociația aradană« și-a plătit din partea ei tributul de recunoștință către maestrul literelor române prin conferința dlui Sever Bocu, rostită ieri la »Asociație«. Dînsul și-a mărgenit subiectul conferinței sale asupra relațiilor dlui Maiorescu cu ardelenii și a dat o iconă amă-

nunțită a tot ce a scris d. Maiorescu despre noi.

Regretăm din nou indiferența publicului nostru pentru conferințele »Asociației«. Sala, ce-i drept, a fost plină, dar s'a remarcat din nou lipsa multor persoane fruntașe din Arad.

Iată cuprinsul conferinței dlui Sever Bocu:

Conferențiarul începe spunînd că în cununa de recunoștință ce s'a împletit astă toamnă dlui Maiorescu în Iași și la București, cu prilejul retragerii sale, trebuie să punem și noi un mînușchiu de frunze. Meritele dlui Maiorescu, ca profesor, ca critic și ca om politic sînt de o potrivă de mari. Pe lângă acest titlu general de recunoștință a tuturor românilor, el are și un titlu special la interesarea noastră. Generația noastră de azi știe puțin de războiul ce s'a dat între generația noastră dela 60—70 cu d. Maiorescu. Pe atunci la noi, mai ales în presă, domnea un adevărat haos lingvistic. D. Maiorescu l-a combătut într-o campanie plină de satiră superioară și cu un zăpat logic convingător. Latinizarea limbii noastre se proclamase drept un principiu infalibil. Cu mostre și citații, conferențiarul arată absurditatea limbii de atunci. Citează din dicționarul Academiei, întocmit de Laurian și Maxim și arată că limba de atunci a fost o limbă mai mult latină decît românească. Criticile dlui Maiorescu au dat naștere unei puternice reacțiuni. Scrise cu claritatea și eleganța p oprii dlui Maiorescu, ele erau gustate și pentru forma lor literară.

În anul 1867 d. Maiorescu publică articolul »Poezia română« în care combate ceata versificatorilor și poezilor fără talent conduși însă de intenții naționale bune. La noi în Ardeal mai ales numărul lor era mare. Publicul li menaja și presa îi cultiva cu laude exagerate. Critica dlui Maiorescu a lovit direcția asta nesănătoasă. În lupta ce s'a dus împotriva lui, i-s'a aruncat și învinuirea cosmopolitismului. D. Maiorescu s'a ferit însă a răspunde cu personalități. El a opus atacurilor pîlimășe, faptele și critica de principii. A păstrat totdeauna acel ton rece și inciziv, care a fost totdeauna politicos în formă. El curățea întâi terenul de personalități și răspundea astfel cu răutate, dar o răutate literară, dînd adversarilor săi un model de discuție.

În ce privește acuza de cosmopolitism ce l-s'a adus, trebui să se recunoască că ea avea și oarecare îndreptățire. El combătea introducerea sentimentului național în poezie și artă. D. Maiorescu și-a făcut singur în punctul acesta o corectură. Cît de mult a părăsit mai tîrziu acest principiu dovedește prin ceia ce a scris despre Goga.

Roadele activității sale s'au cunoscut mai tîrziu, cînd o pleiadă de scriitori a răsărit supt impresia idealului artistic, preconizat de el: Eminescu, Caragiale, Slavici chiar și Alecsandri. În Ardeal de asemenea limba s'a mai curățit și gustul formei literare s'a trezit. Curentul acesta a fost ajutat de ivirea lui Ion Slavici, care a făcut în vechea »Tribună« o adevărată școală literară.

În anul 1880, însărcinat de Academie cu facerea unui »Raport« asupra noului proiect de ortografie, d. Maiorescu își precizează în mod sistematic ideile, fragmentare pînă atunci. Activitatea lui critică scade tot mai mult. Cu toate acestea autoritatea lui literară e necontestată și literii noștri scriitori nici azi nu se simt trecuți în templul artelor, înainte de a primi hirotonirea dlui Maiorescu. Dacă generația dela 60—70 i-a fost dușmană, generația scriitorilor de azi se supune autorității sale, deși d. Maiorescu nu s'a schimbat. O singură schimbare se poate observa în părțile sale și s'a manifestat la aprecierea poeziilor lui Goga. Puternica simțire națională din poezia lui Goga a cucerit și pe bătrînul critic, trezind într'însul o notă care niciodată nu a fost pronunțată. În anii din urmă, trei dintre scriitorii noștri au avut norocul de-a primi consacarea dlui Maiorescu: Ion Popovici-Bănățeanul, Victor Vlad Delamarina și Oct. Goga. Ca o ilustrare a felului cum d. Maiorescu înțelege mișcarea noastră

MOBILE

Fabricate din material sănătos și solid, în ori-ce timp se pot procura la firma **FRITZ W. ELGES**, fabrică de mobile, atelier de tapetărie și decoratură SIBIU — NAGYSZEBEN, — Fabrica: Salzgasse 37. — Filiala: Heltauergasse 25. Cel mai mare și mai bogat local de cumpărături!

literară, conferențiarul citește introducerea articolului asupra lui Delamarina.

Conferențiarul încheie spunând că a mărginit câmpul conferinței sale într'adins asupra dlui Maiorescu față cu Ardealul și sfârșește exprimând tributul de recunoștință pe care Asociația din Arad, ca expresie a vieții culturale românești din aceste părți îl datorește dlui Titu Maiorescu.

Ce facem?

Toate partidele pregătesc campania electorală — Noi ce facem?

Numirea noului guvern și intențiile ce exprima părea că au făcut la început o impresie atât de adâncă asupra partidelor ungurești, încât ele păreau cuprinse de o amortire și nelucrare. Impresia asta însă nu a dăinuit decât timp foarte scurt. Partidele ungurești și-au dat repede seama de situația politică și au înțeles că în formarea viitorului, fiecare partid va avea rolul și înrîurirea pe care o va ști cucerii la alegeri. Cu cât un partid va fi mai mare și mai numeros, cu atât mai mult va trebui să se fie socoteală de el și cu cât va fi mai mic, cu atât mai mic va fi rolul și importanța lui la formarea viitoarei situații. Guvernul caută să-și formeze o majoritate puternică și omogenă. La formarea ei, el își sprijinește calculele sale mai ales pe cercurile nemaghiare, cercurile ungurești fiind aproape toate un patrimoniu invincibil al kossuthismului. Odată ce el va reuși să-și câștige majoritatea și își va asigura independența față cu noi, el nu va mai ține cont de dorințele și plângerile noastre, ci va continua vechea politică de până acuma a asupririi și maghiarizării. Până la alegeri însă tactica lui e de a ne amăgi cu promisiuni goale și cu o atitudine de duplicitate spre a domoli asprimea opoziției noastre.

De altă parte însă guvernul umblă să ne păcălească. Precum ne anunță corespondentul nostru din Viena, în telegrama pe care o publicăm azi în fruntea ziarului, guvernul pe ascuns tratează cu românii »moderați«. Planul lui e de a opune candidați moderați tuturor deputaților și candidaților naționaliști. Cu un partid moderat îi va fi apoi mult mai ușor să rezolve chestia naționalităților, decât cu un partid naționalist sincer și devotat intereselor poporului, nu pungii și căpătuielii. Atunci va fi mulțumit și pe unguri și Viena care cere o soluțiune dreaptă a plângerilor noastre și va rămâne un singur nemulțumit: poporul românesc.

Căci un lucru să nu uităm: e aproape sigur că între misiunile ce a primit contele Héderváry din Viena este și soluțiunea chestiunii naționalităților. Dacă el va reuși să ne înlăture la alegeri, atunci va face soluțiunea fără a ține socoteală de noi și de adevăratele noastre interese. Câțiva moderați cu slujbe grase, câteva căpătuieli vor forma »soluțiunea«. Trebuie deci să ne asigurăm la alegeri un partid cât mai puternic. Atunci guvernul nu va putea face nimic fără noi sau chiar contra noastră și deputații naționaliști, vor sta, ca și până acuma, strajă intereselor românești și protestarea lor nu va lăsa să se acrediteze legenda că ne-am împăcat iar prezența lor va fi o mărturie vie a nemulțumirii noastre.

În fața uneltirilor și dușmăniei guvernului, în fața situației ce vrea să ne creieze, întrebăm: ce facem? Partidele se înarmează, guvernul împărțește cercurile românești ca pe o moșie a sa, și noi încă nu am început aproape nimica. Rugăm deci pe toți fruntașii noștri să facă toate pregătirile necesare alegerilor. Să chibzuiască toate măsurile de organizare și să lumineze poporul asupra momentului mai mari ca ori când până acuma. Obștea întreagă își așteaptă privirile mai ales către șefii luptei noastre, așteptând cuvântul de ordine. Va fi o luptă crâncenă.

Ea cere suprema încordare a tuturor forțelor noastre. Să fim cu toții gata, căci dacă vom scăpa clipa istorică ea nici-odată poate nu se întoarce!

Declarațiile contelui Héderváry despre congrua preoțească.

Față cu un ziarist ungar primul-ministru Héderváry a făcut importante declarații asupra congruei preoțești. A spus că în principiu este pentru urcarea congruei dela 800 de fl. la 1200 fl. și la introducerea gradațiilor (cvincentaliilor) de salar la preoți.

Privitor la rugarea de a se acorda preoților și învățătorilor reducere de 50% pe căile ferate, ministrul a spus că este de asemenea pentru acordarea acestei reduceri. Făgăduielile acestea ar fi mai ales avantajoase preoților și învățătorilor noștri.

Se pare că contele Héderváry urmează înainte cu făgăduielile frumoase spre a câștiga simpatiile noastre pe timpul alegerilor. Dacă însă preoții și învățătorii noștri doresc realizarea lor, vor trebui să lupte cu atât mai mult pentru izbânda deputaților noștri la alegeri, căci numai cu ajutorul lor vor putea sili guvernul să-și înlăture făgăduințele care acuma promite multe, dar dacă a scăpat de alegeri, va ține numai cât va fi silit să o împlinescă.

Desființarea partidului constituțional.

Budapesta, 14 Februarie. În ședința sa de Sâmbătă seara, comitetul executiv al partidului constituțional, după o discuție agitată de 3 ore, a hotărât să propună conferinței partidului — *desființarea partidului constituțional*.

Hotărârea aceasta a comitetului executiv n'asurprins pe nimeni, cum n'a fost surprindere nici faptul că *Andrássy a stăruit pentru această hotărâre*. Președintele partidului, Széll, a votat contra hotărârii. Probabil el va fi șeful fracțiunii mici care nu va fuziona cu viitorul partid guvernamental. Majoritatea membrilor partidului vor intra în noul partid alui Khuen-Héderváry.

Contele *Andrássy* probabil se va retrage de pe arena politicii militante.

Înțelegerea partidelor 48 iste n'a reușit.

Budapesta, 14 Februarie. Nimic nu dovedește mai mult malul trist în care se află cele două partide 48 iste decât lipsa de înțelegere politică de care dau dovadă în zilele aceste critice pentru ele. Șefii partidelor sânt complectamente derutați.

Delegații celor două partide, cari s'au întrunit la o conferință intimă prezidată de baronul Pronay, nu s'au putut ridica de asupra chestiunilor de ordin personal și toată truda baronului Pronay a rămas zadarnică. Delegații au anunțat partidelor lor că nu s'a ajuns nici la o înțelegere

în ce privește cooperarea partidelor la alegeri.

Independenții lui Justh atribuie vina negocierilor nereușite — partidului kossuthist, iar acesta se apără atribuind vina — partidului Justhst.

Se crede însă că negocierile începute vor re-incepe în curând din nou.

Budapesta, 14 Februarie. Azi la orele 10 a. m. a avut loc o conferință politică supt președinția contelui Khuen-Héderváry, — urmându-se discuția asupra constituirii noului partid. La conferința de azi au luat parte ministrul Lukács, Hieronymi, Serényi, Székely și Hazay, apoi contele Albin Csáky, Ștefan Tisza, Zsolt Bröthy, Leo Lánczy, Ludovic Láng, Al. Erdély, Berzeviczy, Perczel, Jakabffy, Francisc Kabos și Ladislau Mara.

În conferința aceasta contele Tisza a prezentat proiectul manifestului redactat de el. Manifestul a fost aprobat și se va publica mâine.

Conferința a ținut până la orele 12 și jumătate.

În cursul săptămânii va mai avea loc o conferință.

Ultima conferință a partidului constituțional.

Budapesta, 14 Februarie. (Dela corespondentul nostru). *Astăzi, la orele 6 seara, s'a întrunit partidul constituțional, supt președinția lui Széll Kálmán, la ultima sa conferință.*

Széll explicând celor de față scopul conferinței, da cuvântul contelui Andrássy.

Contele Andrássy vorbește o jumătate de oră, făcând un scurt istoric al crizei și motivând necesitatea imperativă de a primi hotărârea comitetului executiv al partidului. Contele Andrássy încheie cu declarația că e de credința că în situația actuală nu poate să procedeze mai dinstit decât dând mână liberă tuturor partizanilor săi.

»Mulțumindu-vă pentru credința ce mi-ați dovedit-o, vă zic la toți rămas bun«.

Cuvintele contelui Andrássy au făcut impresie adâncă. După o discuție scurtă, hotărârea comitetului executiv se primește.

Partidul constituțional încetează de-a mai exista.

Noul partid.

Simburele noului partid îl vor alcătui cei 60 de membri ai partidului constituțional cari, supt conducerea contelui Zichy János și a deputaților Návay Lajos și Eszterházy Miklós vor intra mâine în »Clubul social«.

Noul partid se va numi »Partidul național al muncii« (Nemzeti munka párt) și se va constitui în mod oficial Sâmbătă, pe când e convocată o mare conferință.

Manifestul guvernului.

Budapesta, 14 Februarie. (Dela corespondentul nostru). Manifestul redactat de contele Tisza e de vre-o 120—150 șire și scris în stil laconic. După ce schițează pe scurt situația politică și se constată că prin această situație guvernul a fost silit să se adreseze națiunii, manifestul plează la patriotismul tuturor cetățenilor, chemându-i »supt steagul păcii«.

Un comunicat oficial anunță că după ce în urma discuțiilor relativ la reforma electorală în textul manifestului trebuie să se facă unele îndreptări, manifestul numai mâine se va da publicității.

Când se va dizolva parlamentul?

Budapesta 14 Februarie. (Dela corespondentul nostru). »M. H-p« e informat că parlamentul actual nu va mai fi convocat, ci pe la 17 Martie.

»Monitorul oficial» va publica două autografe regale, unul prin care se disolvă parlamentul și celalalt prin care se publică alegeri noi.

De ce s'a retras Andrassy?

Budapesta, 14 Februarie. (Dela corespondentul nostru). Un politician care a avut legături intime cu contele Andrassy a făcut interesante declarații cu privire la motivele cari l-au îndemnat să nu intre și el în partidul guvernamental.

»Faptul că și contele Zichy János trece în partidul guvernamental e o dovadă că ministrul-președinte Khuen-Héderváry va urma politica ce i-se dictează din partea moștenitorului de tron, iar contele Andrassy cum de obște se știe, e de credință că politica influențată din Belvedere nu corespunde intereselor Ungariei.»

Duplicitatea lui Khuen.

Viena, 14 Februarie. (Dela corespondentul nostru). »Wiener Allg. Zeitung» publică un articol politic în care spune că politica contelui Khuen-Héderváry e o politică de duplicitate influențată de contele Tisza. Felul cum contele Khuen a intrat în tratative cu partidul naționalităților arată că programul guvernului nu ține la orînduirea definitivă a chestiunii naționalităților, de teama de-a nu primejdi eghemonia rasei ungurești.

»E adevărat că Héderváry dorește relații prietenești cu naționalitățile — zice ziarul vienez —, dar contele Héderváry a intrat în legături numai cu politicieni nemaghiari cari sînt cunoscuți că au idei filomaghiare.»

Ziarul încheie spunând că alegerilor decum le vor urma în curînd alte alegeri — sunt contele Tisza.

Candidaturile guvernamentale în cercul Aradului.

Un ziar unguresc din Arad află că vechii liberali din comitatul Aradului, în frunte cu contele Robert Zselénszky au făcut o consfătuire asupra candidaturilor la alegeri și au hotărît să împărțească cercurile astfel:

Borșineu (azi reprezentat de d. Dr. Ioan Suciu): baronul Solymossy László.

Iosășel (azi reprezentat prin d. Dr. Nicolae Oncu): Almay Olivér.

Chisineu (azi Lázár Zoárd): contele Friedrich Wenckheim.

Pecica (Vásárhelyi Dezső kossuthist): Dr. Hármory László.

Radna (azi d. Vasile Goldiș): contele Róbert Zselénszky.

Sânt-Ana (azi șvabul justhith Mahler György): Kintzig Janos.

La Șiria recunosc și liberalii că o candidatură contra actualului deputat Dr. Ștefan C. Pop ar fi zadarnică și vor renunța a i opune un candidat.

SERVICIUL TELEGRAFIC.

Alegerile în Finlanda.

Helsingfors, 14 Ianuarie. Alegerile pentru dieta provincială a Finlandei s'au sfârșit. Noua dieta va fi alcătuită din 86 deputați social-democrați, 17 agrarieni, 42 fini-vechi, 28 fini noi și 1 deputat creștin-social.

Au fost alese și 15 femei, dintre cari 9 aparțin partidului național-democrat.

Demonstrații împotriva reformei electorale în Prusia.

Berlin, 14 Februarie. Reforma electorală prezentată de guvernul prusiac a agitat toate păturile poporului. În cursul zilei de ieri au avut loc mari demonstrații.

În Dinsburg demonstrații s'au ciocnit cu organele polițiene. Mulțimea a izbucnit în huiduieli la adresa guvernului. Mai mulți demonstrați au fost răniți, unul a fost arestat.

În Essen de-asemena au avut loc demonstrații sgomotoase. Mulțimea, voind să intre în centrul orașului, a fost împiedecată de poliție. Mai mulți inși au fost răniți.

Berlin, 14 Februarie. În cursul zilei de ieri s'au ținut aici cu totul 40 de întruniri de protestare, la care au luat parte mai bine de 200.000 de oameni. Armata a fost consemnată în cazărmi.

După întrunire, manifestații au parcurs strazile cântând Marsieza și manifestant pentru votul universal. În fața cazărnilor au izbucnit în strigăte sgomotoase: »Jos militarismul! Trăiască votul universal!»

Manifestația de altminteri a decurs în perfectă ordine.

Pentru Dumineca viitoare s'au convocat alte 40 de întruniri de protestare.

Situația în Grecia.

Canea, 14 Februarie. O notă a puterilor adresată cretanilor declară că puterile protectoare nu permit participarea cretanilor la alegerile pentru adunarea națională a Greciei. Dacă cretanii vor încerca, cu toate aceste să participe la alegeri, puterile vor lua măsurile necesare pentru a împiedeca ținerea acestor alegeri.

Atena, 14 Februarie. Ziarele grecești publică nota puterilor protectoare fără a o însoți de comentarii.

Atena, 14 Februarie. Veniselos e în drum înspre Atena pentru a prezenta Ligei militare programul pe care îl va expune în adunarea națională.

Constantinopol, 14 Februarie. Ziarele turcești scriu foarte favorabil despre nota puterilor protectoare în care văd o dovadă că aceste puteri sînt hotărâte să garanteze drepturile turcilor asupra Cretei.

Viena, 14 Februarie. Ministrul Greciei la Viena, Grigore Manos, a fost rechemat de guvernul grecesc. În locul lui va veni secretarul legației din Constantinopol Karapanos.

Grigore Manos a fost 25 de ani ministrul Greciei la Viena.

Fondurile culturale.

Colectele pentru fondurile culturale urmează înainte și dau rezultate frumoase. Ne bucurăm că și biserica unită a început o acțiune pentru mîntuirea școalelor confessionale, începând adunarea unui fond cultural al bisericii unite. »Unirea» publică cele dintîi rezultate ale colectei cari dau dovadă de mîrinimea și dragostea de neam a fiilor bisericii unite. Publicăm mai la vale atît rezultatele colectei pentru fondul cultural al bisericii unite, cît și pentru fondul cultural al diecezei de Arad.

Fondul cultural al bisericii unite.

Prima contribuție a făcut-o la acest fond d. Dr. Teodor Mihályi, deputat, dînd 100 cor. în

loc de cunună pe mormîntul neuitatului canonic Augustiu Bunea.

Tot cu acest prilej au contribuit:

Vasile Mica, proprietar în Someș-Odorhei	20—
Nicolae Racoșă, medic Șeica-mare	20—
Augustin Stupar, neguțator, Blaj	10—
Dr. Dionisie Roman, avocat, Mediaș	10—
Mihal Popovici, proprietar, Mediaș	5—
Marius Păculea, contabil, Mediaș	5—
Biserica Tohanul-vechlu	30—
Oct. Florian, preot, Sânger	10—
Institutul »Patria», Blaj	500—

Au contribuit apoi:

Ioan M. Moldovan, preposit capitular, Blaj	500—
Ioan Dobrea, preot, Corbu	500—
Dr. Simion Tămăș, avocat, Hida	300—
Alexandru Onciu, jude de curie, Budapesta	500—
Samuil Poruț, cons. guvern. pens. Bistrița	500—
Dionisie Șimon, mare proprietar, Sângerdiul de câmp	1000—
Eugen Bianu, Făget	1000—
Dr. Izidor Pop, avocat, Lugoj (5 acții »Codreana«)	500—
George Pop, proprietar, Vaidacuta, (5 acții »Vulturul«)	500—

Fondul cultural din Arad.

Ianka Bartushek, elevă, Belinț	—20
Elena Hațeg, economă »	1—
Lina Cărăbaș, »	—40
Elena Hațeg, »	1—
Maria Hațeg, »	—40
Elena Mateica, »	1—
Sanda Veche, »	1—
Elisabeta Moise, »	1—
Elisabeta Gherga »	1—
Maria Moise, »	1—
Maria Cenghea »	1—
Jolan Cărăbaș, funcț. de bancă, Ilia	2—
Sofia Florescu, inv., Lugoj	2—
Petru Raica, inv., Iuștia	2—
Ana Sirb, protopopească, Belinț	2—
Alexandra Căpitan, preoteasă, Cladova	2—
Dr. Lucian Georgevici, adv. T.-Rékás	2—
Amelia Căpitan, Cladova	2—
Micluța Petru, preot, Poenari	2—
Cristea Valeriu, preot, Zimbru	2—

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 14 Februarie n. 1910.

— Din cauza sfintei sărbători de mâine numărul viitor al ziarului nostru va apare numai Miercuri la orele obișnuite.

— Procesul părintelui Hlinka. Măine, Marți, se începe înaintea curții cu jurați din Seghedin un nou proces de »agitație» pornit împotriva părintelui Hlinka, — care n'a ieșit încă din închisoarea din Seghedin.

»Tribuna» va fi reprezentată la acest proces prin redactorul nostru d. Gheorghe Stoica.

— Alegere de învățători în Arad. Ieri, Duminecă, s'a săvârșit alegerea de învățători la cele două posturi vacante dela școalele primare din Arad (Pârnea și Șega). Actul alegerii a fost condus de d. protopop Vasile Beleş. Au intrat majoritatea voturilor dd. Dimitrie Popovici, fost învățător din Cuvin și d. Gheorghe Popovici, actual învățător în Băntia.

— Starea lui Björnson. Din Copenhaga se telegrafiază: Redactorul Franz Iessen a avut ieri o convorbire, în Paris, cu fiul lui Björnson. Acesta i-a declarat că de când se află tatăl-său în Paris, niciodată nu s'a simțit atît de bine ca acum. Apetitul i-a revenit și somnul îi este liniștit.

Mașini de cusut, biciclete, motoare, mașini de scris, mașini agricole și gramofoaen, la

FALK IMRE se pot procura cu plătere în rate

►► Mare atelier mecanic de reparaturi. ◀◀

Montare de sonerii electrice și reparare. Atelier de reparat mașini de scris și decusut, biciclete și motoară
Cu stimă: F a l k I m r e, K o l o z s v á r, str. Deák Ferencz nr. 30.

Tinărul Björnson a terminat exprimându-și nădejdea că în curând tatăl său va putea să părăsiască Parisul pentru a se întoarce în patria sa din Nord.

— **Serbătorirea dlui Titu Maiorescu la Viena.** Marele savant Titu Maiorescu împlinind zilele acestea 70 de ani, colonia română din Viena și societatea »România Jună« au decis să sărbătorească acest eveniment după cum se cuvine, serbarea va avea loc la 1 Martie st. n. și promite să aibă un succes deosebit, grație bogatului program ce se pregătește.

Cu privire la serbarea aceasta, cu data de azi ni se telegrafiază din Viena: Serbările vieneze pentru Maiorescu tind să aibă proporții grandioase. În presara onomasticeii va avea loc ședința festivă la »România Jună«, desvălindu-se portretul lui Maiorescu. A doua zi dimineața va avea loc o serbare la universitate, la care probabil vor participa și autoritățile universitare. Celebrul savant romanist fostul rector Meyer Luebke a promis că va ține un discurs festiv asupra jubileului. Discursul și-l va termina românește, seara va avea loc banchetul coloniei române. Toastul pentru jubileu îl va ținea d. Mihai Popovici.

— **Nou avocat român.** Ni-se scrie din Târgul-Murășului că dl D. Aurel Joga a trecut cu deplin succes cenzura de avocat înaintea comisiei de examinare din Târgul-Murășului. Felicitările noastre.

— **250 vienezii în București.** Citim în »Voința Naț.« din București: Dl Dr. Carol Lueger, emisarul primar al Vienei, a trimis primarului capitalei o scrisoare prin care, în termeni foarte afectuoși, cere d-lui Vintilă Brătianu sollicitudinea comunei pentru societatea de canto a funcționarilor căilor ferate austriace, din Viena, care va întreprinde prin luna Mai un voiaj în orient, dând mai multe concerte în București, Constantinopol și Viena.

Vor veni în București la 6 Mai 200—250 de persoane, membri ai acelei societăți, și vor da două concerte: unul supt patronajul M. S. Reginei, în scop filantropic, altul supt patronajul Excelenței Sale, prințului de Schönburg, ambasadorul Austro-Ungariei, în beneficiul austriacilor săraci aflați în România.

D. Vintilă Brătianu a răspuns dlui Lueger că Bucureștenii nu uită primirea entuziastă pe care vienezii au făcut-o trimișilor Capitalei noastre acum câțiva ani, că se va face o primire entuziastă societății vieneze de canto, și că se acordă o reducere de 50 la sută pe căile ferate române membrilor acestei societăți și favoarea unui tren special.

— **Parastasul pentru Doctorul I. T. Mera.** Duminică dimineața în catedrala din Arad după oficierea sf. Liturghii s'a celebrat un parastas pentru odihna sufletului răposatului Dr. I. T. Mera. A servit însuși P. S. Sa episcopul I. I. Papp, azistat de o numeroasă și strălucită suită de 10 preoți și anume P. C. Sa protososincelul Roman Ciorogaru, protopopul Vasile Beleş, preoții Vasile Olariu, Ion Bodea Vesalon, Cornel Lazăr, Dr. Teodor Botiș, Dr. Gh. Ciuhandu, Augustin Gruescu.

Cântările le-a executat corul seminarului dirijat de profesorul Trifu Lugojanu.

După parastas, azistenții au plecat corporativ la curtea episcopescă. Aici P. C. Sa Roman Ciorogaru a felicitat în numele celor prezenți pe P. S. Sa care în ziua aceasta a serbat o îndoită aniversară, a numelui său și alegerii sale de episcop dela care s'au împlinit șapte ani.

— **Hymen.** Ni-se anunță logodna d-soarei Villia Koditek cu d. Nicolae Opincar din Orăștie. Felicitări!

Congresul profesorilor secundari. »Biserica și Școala«, foaia oficială a diecezei Aradului se rostește pentru congresul profesorilor și îl sprijinește cu argumente temeinice. Conferința profesorilor dela seminarul și școala normală din Arad a luat ch ar inițiativa adresând celorlalte corpuri profesionale o propunere pozitivă pentru ținerea congresului: Vom da cititorilor noștri amănunte asupra acestei inițiative, ținându-i în curent cu mersul acestei mișcări importante.

— **In loc de bine al venit.** Citim în »Gazeta« din Brașov: »Zilele acestea a părăsit închisoarea Seghedinului redactorul nostru Victor Branisce, reintorcându-se sănătos între noi pentru a-și relua după o absență de 3 luni de zile vechiul său loc la masa noastră redacțională. Nici n'a călcat bine peste pragul odăii redacționale și i-s'a și înmănat sentința curiel, prin care este avizat, că s'a aprobat pedeapsa de 6 luni închisoare de stat în recentul proces de presă intentat ziarului nostru pentru publicarea articolului »Sărbători vesele«. D. V. Branisce va cere amânarea pedepsei până la toamna viitoare.

— **O nouă catastrofă de mare.** Din Londra se telegrafiază: Vaporul »Luna« a naufragiat în apropiere de Valparaiso. Vaporul englez »Hathumet« a reușit să salveze 205 persoane. 88 de pasageri și 55 marinari, rămași pe bord s'au înecat. Din Valparaiso au plecat mai multe vapoare pentru a da ajutor la opera de salvare, dar sânt puține nădejdi că va mai putea fi salvat careva.

Cauza naufragiului nu se știe până acum.

— **Defraudări de 3 milioane.** Din Paris se telegrafiază că la vama din Havre s'a dat de urmele unor delapidări cari se urcă la 3 milioane de franci.

— **Necrolog.** Duminică dimineața d-na Sibleanu, soția dlui St. Sibleanu profesor universitar și fost director general al teatrelor, a sucombat din cauza unei anemii de care suferea. Trimitem dlui Sibleanu, condoleanțele noastre.

— **Catastrofa unui vapor.** Din Paris vine știrea despre o mare catastrofă, care a secerat din nou nenumărate vieți de oameni. Vaporul francez »General Chanzy« s'a confundat Miercuri noaptea, în Marea Mediterană, în apropierea insulei Minarcor. *Nu mai doi călători au reușit să scape, toți ceilalți au fost înghițiți de valuri.*

Vaporul francez a pornit din portul Marsilia înspre Algir. Pe mare se deslănțuise o furtună care nici cei mai bătrâni marinari nu-și mai amintesc. Valurile au ridicat vaporul la înălțimi uimitoare și l-au izbit apoi de o stâncă. În urma sguduiturii, cazanul vaporului a explodat și în câteva clipe vaporul a dispărut în adâncimea apelor. Se crede că pe vapor au fost peste 150 de călători, marinari și pasageri, cari au pierit cu toții.

În cursul zilei am mai primit următoarele amănunte telegrafice despre această catastrofă:

Guvernul francez a trimis un comisar în părțile unde s'a întâmplat catastrofa. Raportul acestui comisar e foarte trist. Dintre toți călătorii numai doi înși au putut să scape. Marea mereu aruncă pe maluri cadavre și frânturi de lemn și diferite obiecte. Cadavrele nu sânt de recunoscut, fiindcă valurile le izbesc de stânci și când ajung la mal sânt numai răni. Marea e și acum agitată, cea ce împiedecă orice operă de salvare a celor cari, eventual, s'ar fi putut agăța de vre-o scândură.

— **O nouă biserică română în America.** Supt conducerea preotului Simion Mihălțan din Indiana Harbor s'a organizat o nouă parohie ortodoxă română în America, anume la Geri. Poporul a decis zidirea unei biserici, care acuzi e gata. Prețul face 3000 dolari, din care s'a plătit partea cea mai mare. Mai au o datorie de 1300 cor., care se va acoperi din colecte. Preotul Mihălțan a dezvoltat o activitate laudabilă și deosebit de cinstită față de nedreptățile a lucruri-

lor atât în Geri, cât și în parohia sa, unde parohia și a achitat zilele trecute ultima rată a datoriei, ce le-a aflat la trecerea sa în America. Dorim harniculul preot succes și pe viitor.

— **Mire ungar și mireasă americană.** Din New-York se telegrafiază că un conte ungar, Anton Sigray, locotenent în rezervă, s'a logodit cu Miss Daly Havriot, fiica unui milionar american. Firește, o căsătorie de dragoste.

Nunta va avea loc după Paști, iar în luna Mai tinăra pereche se va întoarce în Ungaria.

Un tinăr român cu scrisoare bună și care știe vorbi bine românește, ungurește și eventual și nemțește, află aplicare în librăria noastră. Sânt preferinți cei cari se pricep bine în afaceri de librărie. Ofertele să se adreseze către: *Administrația ziarului »Tribuna«, Arad, Deák-Ferencz 20.*

— **Apel!** Voiesc să împlinesc o dorință veche a on. public român cînd rog inteligența română, on. preoții, profesorii, școlile, proprietarii de gramofone etc. să binevoiască a-nui face cunoscut cit mai curînd: 1. cari cîntări, cuplete, monoloage, glume, piese de cor și de orchestră ar fi mai bune și ar merita să se susceadă pe plăci de gramofon? Cine ar fi acomodat, ca să cînte? cu voce de bărbat sau femeie, cari sînt orchestrele și corurile vocale cele mai bune din țară, și unde? Ca să ușurez munca celor cari voiesc a mă ajuta rog să mi-se comunice adresa ca să le pot trimite consemnarea pieselor românești ale artiștilor din România de cari dispun. Recomandîndu-mă atențiunea binevoitoare a on. public, sînt cu profundă stimă Tóth József, mare prăvălie-fabrică de gramofone și plăci Szeged, Könyök u. 3.

x Pentru 60 de fileri, poți pregăti ușor acasă 2 litri licheruri Alasch, Anisette, Benedictin, Chartreuse, Curacao, Persecă, Pară imperială, Chimin, Cafea, Roza, Vanilie, Silvoriu, Rachiu de drojzii și Rom. 10 doze cu modul de pregătire expediază franco. Burger Frigyes, farmacist Cluj. — Kolozsvár.

x **Mijloacele purgative măiestrite** sânt vătmătoarele drept aceia trebuiesc încumjurate! Apa amară naturală »Franz Iosef« este o apă minerală plăcută și foarte ușoară. Dintre toate apele minerale existente are cel mai bun efect, pentru că vindecă chiar și cea mai supărătoare încheiere de scaun, fără orice urmări rele. Medicii o recomandă și celor ce sufăr de reumă și dodagră. — Soluție zilnică: dimineața pe nemâncate, să se ia $\frac{1}{2}$ păhar.

Cronica socială și artistică.

Serata Dansantă dela Palatul Regal. Joi seara o serată dansantă a avut loc la Palatul Regal. Au luat parte toți membrii Corpurilor legislative, înalții demnitari ai statului și numeroase pe soane din elită, toți împreună cu doamnelor, în total peste 800 de persoane. M. M. L. L. Regele și Regina și A. A. L. L. R. R. Principele și Principesa României și-au făcut intrarea în marea sală la orele 9.45 după ce se începuse primul vals, cu orchestra Ministerului Instrucțiunii Publice, supt conducerea dlui G. Dinicu, M. S. Regele purta uniforma de general al corpului de armată, iar A. S. R. Principele Ferdinand purta uniforma de general de cavalerie. M. S. Regina foarte grațioasă purta o splendidă și bogată toaletă îmbrăcată în dantele de Bruxelles. A. S. R. principesa Maria mai frumoasă ca ori când purta o minunată toaletă din stofă de aur, garnisită cu dantele duchess eși zibelină, — pe cap o magnifică diademă de briliante îi împodobeau frumosul păr blond; evantai de бага galbenă cu pene de struț albe.

MM. LL. cum și AA. LL. RR. au binevoit a se întreține mai mult timp cu persoanele cari făceau cerc. Două bufete delicioase erau aranjate în rotundă și în sala antichităților, cari erau des vizitate de invitații ce veneau să ia forțe, între două tururi de valsuri.

Un strălucit cotilion, înveselit de o pro-

fuziune de flori, cocarde și numeroase surpris, a terminat acea serbare frumoasă.

Alături de distinși invitați cari au luat parte la serata dela Palat, dările de seamă, menționează pe simpaticile și talentatele noastre compatrioate, d-na Lucia Cosma și d-na Veturia Tritean, cari sânt actualmente în apropiata grație a Suveranei României.

Reuniunea femeilor române din Hunedoara își va ținea adunarea generală în Deva, la 27 Februarie n., orele 3 d, a., în localitățile »Casinei române«.

D. Bănuțiu în Cluj. Ni-se telegrafiază că d. Aurel P. Bănuțiu, directorul artistic al Societății pentru fond de teatru român, va ținea în Cluj mâine, Marți, la orele 6 seara o conferință.

Despre locul și subiectul conferinței nu se face nici o pomenire în telegramă.

Aplauze în loc de huiduieli. Ni-se scrie din Cluj: Eri seara, 11 Februarie publicul din Cluj atât de iubitor al operetelor moderne a avut prilej să privească și s'asculte ultima operă a celui mai devotat apărător al dreptății, care acum își trăiește ultimele clipe...

Comedia »Dacă vinul nou fierbe« în sine e o istorioară naivă, din care însă pana măiastră a scriitorului a făcut o lucrare dramatică de seamă.

Predarea piesei a fost slabă de tot. Asta însă ne interesează foarte puțin.

E cu mult mai interesant faptul că criticul dela slujbașa »Ujság« îi dă marelui scriitor norvegian lovitura de moarte.

Pretinsul critic, pe lângă toată bunăvoința sa patriotică, nu-i poate da sârmanului Björnson loc în olimpul scriitorilor mari, căci doară e numai un talent mediocră! peste care strălucesc o gloată de luceferi patrioți; iar în ce privește însăși comedia, aceasta »sufere de slăbiciuni geniale«.

E scandalizat pînă în adîncul hiperșovinismului său, că teatrul din Cluj a expus scumpa patrie unui pericol atât de mare, predînd o piesă de a lui Björnson, care a cutezat să vină într'ajutorul celor neîndreptățiți, asupriți și subjugăți.

»Le vele! Abzug!« au fost deviza, care a întrunit pe patrioții buni hotărîți pentru o energică demonstrație împotriva piesei.

Poliția aflînd de aceasta, s'a prezentat în număr complet.

Iar noi împreună cu celelalte naționalități ne-am făcut sfînta datorință să participăm, ca în caz de lipsă să apărăm pe acela care și el ne-a apărât...

Dar n'a fost de lipsă. Publicul a fost viu emoționat.

Piesa nu s'a început cu demonstrație, dar s'a sfîrșit cu vii și lungi aplauze. E. B.

ECONOMIE.

»Economia« — nu mai apare. »Economia« excelenta revistă economică, ce apare în Caransebeș, anunță în numărul ce ne sosește, că din pricina de lipsă de sprijin, nu va mai apare. Regretabil, pentru că țera bine redactată și putea aduce foloase.

Conferențiar agronomic. »Asociațiunea« publicase în toamna anului trecut concurs pentru un conferențiar agronomic, care ar avea chemarea să cutriere ținuturile locuite de români și să țină prelegeri populare din economie. Se vede că acest concurs a fost fără rezultat, căci »Asociațiunea« a publicat de nou acel concurs, cu termenul de 10 Mai n. 1910. Condițiunile sânt aceleași ca și la primul concurs.

Plata grânelor din Aradul-nou.

9 Februarie 1910.

S'a vîndut azi:

grâu 800 mm.	14.20—14.50
orz 100 mm.	6.80—
ovăs 100 mm.	7.10—
secară 100 mm.	9.10—
păpușoi 600 mm.	5.90—6—

Prețurile sînt socotite în coroane și după 50 kg

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 4 Februarie 1910.

Prețul cerealelor după 100 klgr. a fost următorul:
Oriz nou

De Tisa	28 K. 95—30 K.	— III
Din comitatul Albei	28 > 80—29 > 80	<
De Pesta	28 > 90—29 > 90	<
Bănățănesc	28 < 95—29 > 90	<
De Bacica	28 > 60—29 > 80	<
Secară de calitate I.	19 > 75—20 > 05	>
Secară de calitate mijlocie	19 > 55—19 > 65	<
Orzul de nutreț, calitate I.	14 > 75—14 > 95	<
Ovăs de calitate I.	15 > 70—16 > —	<
Ovăs de calitate a II.	15 > 40—15 > 60	<
Ocuruz	14 > 80—15 > —	<

BIBLIOGRAFII.

— La librăria noastră se află de vînzare: Nrii 1, 2 și 3 din revista »Falanga«. Prețul unu număr 15 fileri.

La Librăria »Tribunei« se află de vînzare: *In amintirea canonicului Augustin Bunea.* Articole și alte semne de dureri ale neamului. cor. —.50

Din valoroasele cărțile ale regretatului canonic Dr. Augustin Bunea:

Mitropolitul Dr. Ioan Vancea de Buteasa, schiță biografică	cor. 1.—
Chestiuni din dreptul și istoria bis. române unite, partea I	cor. 2.—
partea II-a	cor. 1.50
Discursuri; Autonomia bisericească; Diverse	cor. 5.—
Ierarhia românilor din Ardeal și Ungaria.	cor. 3.—
Mitropolitul Sava Brancovici	cor. 1.50
Amintirea lui T. Cipariu	cor. —.50

Din calendare pe anul 1910:

»Calendarul archidiecezan (Sibiu)	—80
» diecezan (Arad)	—50
» « «	—30
» dela Cluj	—20

La Librăria »Tribunei« se află de vînzare Bibl. »Bunul econom.«

No. 1. Nutrețurile ierboase; cositurile; prepararea fânului și pășunile . . .	> —30
No. 2. Economia porcilor, oilor și caprelor	< —30
No. 3. Sămînța plantelor agricole și sămînatul lor	< —30
No. 4. Ingrijirea plantelor în cursul vegetațiunii. Recolta cerealelor . . .	< —30
No. 5. Economia vitelor sau zootehnia generală	< —30
No. 6. Agrologia sau cunoașterea pământurilor și mijloacele de a le îmbunătăți	< —30
No. 7. Agricultură generală. Lucrarea pământului. Instrumente de măruntit pământul	> —30
I. Russu-Șirianu: La Roma, schiță din eălătorie	> 2—
Dr. E. Babeș: Diaagnoza	> 3—
A. Cosciuc: Nutrirea animalelor de casă (op premiat)	> 1.50
Stelian Russu: Foiletoane	> 1—
A. O. Maior: Bibliot. copiilor, vol. II. > > > v. III și IV.	> 1—
Isidor Ieșan: Românii din Bosnia și Herțegovina în trecut și prezent . . .	> 1.50

Tot dela librăria noastră se mai pot procura recvizite de scris, hârtii de epistole cu prețuri foarte ieftine, precum și cărți de literatură ș. a.: scrieri complete, romane, nuvele, poezii traducerii călători etc. etc.

La fiecare carte rugăm a se mai adăuga 5—10—30—20 fileri pentru porto, poștal.

Comandele de cărți etc. precum și prețul lor să se adreseze către: Librăria »Tribunei«. Arad str. Deák ferencz 20.

Emulsiunea Scott

vindecă orice boale de [piele, umflături și răni invecchite provenite din anemie.

„Emulsiunea Scott“

este compusă din materiile cele mai curate, cari o fac foarte plăcută și gustoasă, prin ce aceas'a este foarte căutată și renumită.

Prețul unui flacon original 2 cor. 5

Se capătă dela toate farmaciile. 5

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

»Tribuna« institut tipografic, Nichin și cons.

Josif Drăgan croitorle domnească de moda engleză în Oradea-mare — Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 1. (Lângă prăvălia Czillér).

Cea mai avantajoasă sursă de cumpărat haine pentru publicul din Oradea-mare, comit. Bihorului și din comitatele vecine. Haine în rate avantajoase aranjate ca în străinătate. Executare specializată. Specialități de materii engleze, scoțiene și din țară după cartea de modă și gust. Mare asortiment de veste moderne. Comandele se execută prompt și conștiințios.

Credit pe ipotecă, pe cambiu și pentru oficianți mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Se caută

Un practicant

pentru farmacie. Reflectanții trebuie să fie absolvenți de clasa VI-a gimnazială.

Oferite la: **Cornel Demeter**, farmacist Orăștie-Szászváros.

Nr. 732.

Câmpulung, la 8 Faur 1910.

PUBLIKAȚIUNE.

La casa de depuneri a orașului Câmpulung este de ocupat postul unui comptabil.

Reflectanții au să documenteze:

1. Etatea sub 40 de ani.
2. Perfecta cunoștință a comptabilității și corespondenței în limba română și germană.
3. Aplicația de până acuma.
4. Conduita bună.

Petițiunile astfel instruate, în cari să stea și pretensiunea salarisării, sunt a se trimite: »Direcțiunii casei de depuneri a orașului Câmpulung« până în 15 Martie 1910.

Directorul:

G. Hutu.

Se caută:

Un candidat de avocat

român, cu praxă bună, care poate conduce independent afacerile din cancelarie. Condițiuni favorabile. Adresa la administrația ziarului nostru.

Un scriitor român,

afă aplicare cu începere dela 1 Martie 1910, în cancelaria advocației a domnului **Dr. Vasile Fodor**, Abrud (Abrudbánya).

Doritorii să se adreseze lui.

Un candidat de avocat

cu praxă, imediat afă aplicare în cancelaria subscrișului.

Dr. Teodor Popescu,

advocat în

Făgăraș—Fogaras.

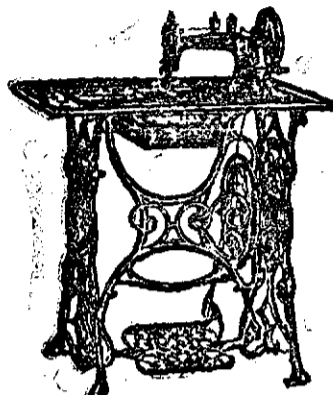
Se caută

un lucrător pentru ceasornici mari

a se adresa D-lui **G. Petrescu**, ceasornicar Căilor Ferate Române la Pitești (România).

STAAM EDE succesor**RESCH FERENCZ,**

atelier de mașini de cusut și biciclete în TEMESVAR, strada Merczi 4.

Gramofone și Patefoane veritabile, precum și de cele fără diaphazon. Telefon nr. 459. — Preț curent gratuit. —

Are magazin de mașini de cusut PFAPP de toată mărimea și cu prețurile moderate. Mare asortiment de Goarne. Prețurile se pot solvi și în rate.

S'a deschis!

S'a deschis!

MARELE HOTEL**SAVOY**

In cea mai frumoasă stradă a capitalei în loc liniștit și elegant.

Budapesta, VIII, József-körut 16.

Otelul cel mai modern și mai nou din capitală. 120 de odăi și saloane. Incalzire centrală cu aburi. In fiecare odaie apaduct pentru apă rece și caldă. Lift. Vacuum cleaner. Luminatie electrică. Sali de conversatie. Comoditate foarte mare. - Sală de mîncare și cafenea elegantă. Telefon Interurban. Prețuri moderate, odăi dela 3 coroane în sus, cu încălzit și luminat la olaltă. Aranjament modern conform cerințelor sanitari. Circulație de tramway electric cu toate gările.

Irnok,

ki a magyar, román és bolgár nyelvet is telyesen érti vidéki gazdasági iródába azonnali belépésre 160 korona havi fizetés mellett kerestetik.

Nagy Gábor, Kóly,

Posta, távirtda és távbeszélő állomás.

Abonați și răspândiți în toate părțile țării

TRIBUNA

unicul ziar politic național român ce apare dimineața.

Fond. în a. 1860.

NÁDER J.

măiestru

ARAD, palatul minoritan.

Ține în magazin cele mai excelente cuțite de buzunar cu tăiș englez și Solingen, cuțite de bucătărie din oțelul cel mai bun ș. a. cuțite pentru curățitul legumelor, pentru tăiatul prăjiturilor, pentru carne, șuncă, salamă și cuțite pentru caș. Cuțite pentru măcelari și cârnățari, de junghiat și pentru curățitul intestinelor.

Pentru barbieri și frizeri: mașini de tuns, briciuri foarte fine, ascuțite, pre um și articlii mînuitorii. — Recvizite de masă din Alpaca și pafon, de prima calitate. — Ori-ce reparări de branșa aceasta precum și ascuțire, le execut în atelierul meu, instalat cu electricitate, pe lângă — — prețurile cele mai moderate. — —

Dózsa János măiestru - cojocar în Nagyvárad, Zöld-fa Passage 9.

Se recomandă ca măiestru perfect întru repararea tuturor articliilor aparținăt. acestei branșe precum: gulere preparative, gulere boa, manșoane (muff), în executare modernă și după cel mai elegant gust.

Blane și tocuri de picioare, etc.

Mai departe primește spre efeptuire orice lucruri uoui, cari aparțin acestei branșe, precum și tot felul de reparaturi, pe lângă prețurile cele mai avantajoase.

Báró Kemény József. Fabrică de mașini „HUNGARIA“ societate comandită Déva.

Pregătește și ține în depozit:

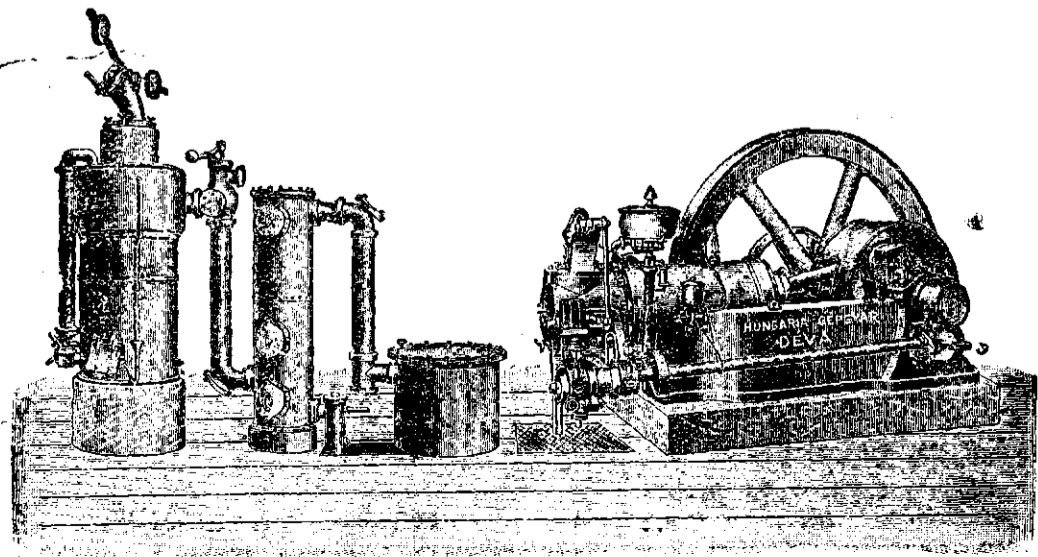
Tot-felul de mașini economice.

Garnituri de motoare cu benzin și ulei pentru trierat, în toată mărimea. Tot-felul de motoare stabile și mașini cu aburi de 1 cal putere și până la 500.

Plănuirea de stabilimente pentru lumină electrică și pentru putere transpunătoare, instalarea castelelor și economiilor cu lumină electrică. Plănuirea și construirea de mori pentru urluit, măcinat și cherestrăe. Apaducte și fântâni.

Recomandă fabrica sa aranjată modern cu deosebire pentru repararea a tot-felul de mașini economice și a altor mașini și automobile. — Specialități: instalarea de camere răcoritoare, stabilimente pentru fabricarea de gheață, lăptării și fabricare de cașuri și repararea canelor.

Stațiuni de automobile.

ÚSTREDNA BANKA ÚČAST. SPOL.

CONVOCALE.

Ústredna Banca Účast. Spo'. (Banca centrală societate pe acțiuni) invită cu toată stima P. T. acționari la

I-a adunare generală

ce se va ține în Budapesta la 19 Februarie 1910, în localitățile institutului (V., Sas-utea 24. I.)

OBIECTELE:

1. Alegerea prezidentului adunării gen.
2. Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghere despre rezultatul anului de afaceri 1909, prezentarea socoților de încheiere, constatarea bilanțului și absolvirea direcțiunii și a comitetului de supraveghere.

3. Distribuirea profitului curat.
4. Completarea direcțiunii.
5. Alegerea comitetului de supraveghere.
6. Propuneri.

Budapesta, 9 Februarie 1910.

Direcțiunea.

Estras din statute: §. 19. La adunarea generală numai acei acționari au drept de vot, a căror acțiuni cel puțin cu o zi înainte de adunarea generală sau scris pe numele respectivului și s'au indus în registrele acționarilor. Acționarul se poate reprezenta și prin plenipotențiat, însă acela numai acționar poate fi. Minorenii se reprezintă prin tutorii lor naturali ori legali, femeile prin bărbați, societățile și alte persoane juridice le reprezintă plenipotențiații lor deși nu-s acționari.

„BANCA MĂGURELE”

SOCIETATE ANONIMĂ. — CAPITAL LEI 500.000, DEPLIN VĂRSAT.

CONVOCALE.

Conform deciziunii Consiliului de Administrație din 13 Ianuarie 1910, adunarea Generală Ordinară a acționarilor Băncii »Măgurele«, este convocată pentru ziua de 7 Februarie 1910, orele 10 a. m.

Adunarea se va ține la Turnu-Măgurele în localul Băncii »Măgurele-Giurgiu«.

ORDINEA ZILEI:

1. Darea de seamă a Consiliului de Administrație și raportul Censorilor asupra operațiunilor anului 1909 și descărcarea Consiliului de Administrație de gestiunea sa.
2. Aprobarea bilanțului și contului de profituri și pierderi.
3. Aprobarea distribuirii beneficiilor.

Se pune în vederea domnilor acționari că, potrivit art. 47 din statute, o acțiune dă dreptul la un vot.

Acționarii absenți nu pot fi reprezentați decât prin alți acționari cu dreptul de vot. Procurile și orice fel de delegațiuni trebuie depuse la Administrația Băncii cel mai târziu până în ajunul zilei de 7 Februarie 1910.

Procurile sau serisorile vor fi făcute după formularul dat de Administrație. Acționarul care voințe a lua parte la adunarea generală trebuie să se înscrie cu 10 zile înainte de adunare la sediul societății.

Un bilet de intrare se va libera acționarilor înscriși și acest bilet trebuie prezentat la intrare în sala adunării.

Dacă la ziua hotărâtă nu se întrunește numărul de acționari cerut, ședința se amână pentru patru zile, când se va putea lucra, ori-care ar fi partea de capital reprezentată.

În caz de amânare noile înscrieri, în vederea adunării, se vor efectua cu două zile înainte de ziua adunării.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

Procurați

dela librăria „TRIBUNEI”

Arad, str. Deák Ferencz 20

„Cantorul Bisericesc”

aranjat de

GEORGE BUJIGANU

învăț. în Deliblata.

Cel mai practic op bisericesc, cea mai bogată antalogie a cântărilor bisericești la români.

Indispensabila lui necesitate o documentează iuțala cu care a trecut prima ediție în un an 1000 exemplare.

Opul să extinde pe 444 pag. octav mare, pe 2 coloane, litere latine, tipar roșu-negru. Cuprinde rînduicelile tuturor sărbătorilor de peste an, precum și tipul bisericesc. Op aprobat de consistor!

Legătură artistică, confecționat la prima compacterie din Budapesta.

Prețul unui exemplar broșat 10 cor., legat în pânză frumos aurit 12 cor., legătură lux 1/2 piele 14 cor. Lux nu se mai află, numai după comanda specială bucata 16 cor. plus porto postal 60 fil

Fiecare exemplar e provăzut cu scuti-toare (tock).

Intrebuițarea »Cantorului Bis.« dispensează pe toate celelalte cărți bisericești, ca: mineiul, triodul, penticostarul, molitvelnicul etc.

Pe table e gravată sfânta Treime și cei 4 evangeliști, după Smigelschi.

Raritate bisericească, mai câteva exemplare de vânzare.

Cel mai frumos dar de sărbători bisericilor și specialiștilor bisericești.

Administrația tipografiei și librăriei „Tribunei”.

Banca Romanași.

societate pe acțiuni. — Capital social 600.000 Lei.

CONVOCARE.

Conform deciziei Consiliului de Administrație din 9 Ianuarie 1910, adunarea extraordinară precum și cea ordinară a acționarilor Băncii »Romanași«, este convocată pentru ziua de 31 Ianuarie 1910 orele unu după amiază.

Adunarea se va ține în Caracal, în localul Băncii »Romanași«, strada Carol.

Ordinea zilei:

1. Modificarea articolelor 10 și 52 din statute.
2. Darea de seamă a Consiliului de Administrație și raportul Censorilor asupra operațiunilor anului 1909 și descărcarea Consiliului de Administrație de gestiunea sa.
3. Aprobarea bilanțului și contul de profituri și pierderi.
4. Aprobarea distribuirii beneficiilor.
5. Alegerea a doi membri în Consiliul de Administrație în locul D-lor D. Protopopescu și Paul Lazăr, eșiți la sorți.
6. Alegerea a patru censori supleanți pentru anul 1910.

Membrii și censorii eșiți pot fi realeși. Se pune în vedere D-lor acționari că, potrivit art. 47 din statute, o acțiune dă drept la un vot. Acționarii absenți nu pot fi reprezentați decât prin alți acționari cu dreptul de vot.

Procurile și orice fel de delegațiuni trebuie depuse la Administrația Băncii cel mai târziu până în ajunul zilei de 31 Ianuarie 1910.

Scrisorile sau procurile vor fi făcute după formularul dat de Administrație.

Acționarul care voește a lua parte la adunarea generală trebuie să se înscrie cu 10 zile înainte de adunare la sediul societății.

Un bilet de intrare se va libera acționarilor înscriși și acest bilet trebuie prezentat la intrare în sala adunării.

Dacă la ziua hotărâtă nu se întrunește numărul de acționari cerut, ședința se amână pentru patru zile, când se va putea lucra, ori-care ar fi partea de capital reprezentată.

În caz de amânare noile înscrieri, în vederea adunării, se vor efectua cu două zile înainte de ziua adunării.

Consiliul de administrație.

BILANȚUL GENERAL

Activ		Incheiat la ziua de 31 Decembrie 1909.		Pasiv	
Cassa — — — — —	46060	55	Capital — — — — —	600000	—
Efecte scontate — 1 202.007.35			Conturi curente — — — — —	93006	06
Efecte reescontate 913 850			Cont de diverși — — — — —	60966	70
Conturi curente — 212.999.98	2328857	33	Depuneri spre fructificare — — — — —	697572	30
Acționari — — — — —	22950	—	Diverse efecte plătite anticipat — — — — —	600	—
Mobilier — — — — —	1500	—	Correspondenți de încasări — — — — —	40899	55
Efecte spre încasare — — — — —	26287	15	Div. ipot. pentru garant. portof. — — — — —	71700	—
Hipot. pentru garantarea portofol. — — — — —	71700	—	Diverse efecte reescontate — — — — —	913850	—
Timbre — — — — —	1500	—	Diverse depozite în gaj — — — — —	1400	—
Depozite în gaj — — — — —	1400	—	Diverse acțiuni în gaj — — — — —	11250	—
Fond de acțiuni diverse — — — — —	86032	64	Div. cesiuni pentru garant. portofoliului — — — — —	60000	—
Efecte protestate — — — — —	1370	—	Contul A — — — — —	160	—
Cheltuieli de protest — — — — —	59	40	Contul B — — — — —	160	—
Imobil — — — — —	22927	20	Fond de rezervă — — — — —	42000	—
Efecte publice — — — — —	4652	50	Fond de ajutor și pensii al Impiegatilor — — — — —	252	—
Acțiuni în graj — — — — —	11250	—	Dobânzi și Comis. cuv. an 1910. — — — — —	17024	15
Cesiuni pentru garantarea portofoliului — — — — —	60000	—	Profit & Perdere (Beneficiu net.) — — — — —	95338	01
Conturi diverse — — — — —	19632	—			
Total Lei:	2706178	77	Total Lei:	2706 78	77

Președintele consiliului de administrație:
D. Protopopescu.

Administrator-delegat
C. Dumitrescu.

Contabil
I. Florescu.

Contul de Profit și Pierdere

Debit		Incheiat la ziua de 31 Decembrie 1909.		Credit	
Cheltuieli de administrație — — — — —	41712	36	Sold din anul 1908 — — — — —	1025	75
Mobilier: amortizat 50% — — — — —	1500	—	Beneficiul brut pe anul 1909. — — — — —	139524	62
Fond de rez. dobânda 5% — — — — —	2000	—			
Beneficiul net — — — — —	95338	01	Total Lei:	140550	37
Total Lei:	140550	37			

Președintele Consiliului de Administrație,
D. Protopopescu.

Administrator Delegat
C. Dumitrescu.

Contabil
I. Florescu.

Kuhl Mihály

vopsitorie specialistă, și
Institut chimic
pentru curățirea hainelor.

Institutul: Lipót-utca Nr. 14. **ARAD.** Prăvălia: Deák Ferencz-u. 39.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că am deschis conform cerințelor moderne de azi o

vopsitorie specialistă și institut chimic pentru curățirea de haine, unde primesc ori-ce văpsire și curățire de bransa aceasta. — Văpsesc și curățesc: haine bărbătești, femelești, uniforme, precum și mătase, catifea, plisă, pănură, batist, dantele, til, crep, mănăst, articlile de păr, manșoni, boauri, tapete, covoare, fugare mășale și coperte de pat, perde de Tunis și dantele, umbrele brodării cu aur, argint și perlă etc., cu orice decorații fără a le desface.

Prețuri moderate. Comandele prin poștă se execută prompt și conștiințios.

Recomandându-mi întreprinderea sprijinului on. public, rog ca să fiu onorat cu comande.

Fondat la 1879.

Telefon 107-14.

Bittner János

fabricator de articole bisericesti din aur
— argint și din tot felul de metale. —

Recomandă în atenția onor. preoțimi monumentalele sale obiecte bisericesti originale și în stil curat, precum și auritura și argintătura executată prin foc și nefalsificată. Auritura prin foc de la 21 cor. în sus. —

Fabrica:

Budapesta IX., Lónyay-utca 23.

La dorință escurgem la fața locului.

Catalog mare și ilustrat trimitem gratis și franco.

S'au ieftinit cărbunii.

Care de acum își câștigă sau abonează cărbuni și cochs pentru iarnă, economisește 25%!

100 Klgr. cochs de fabrică de gaz cor. 4-60.
100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Prusia cor. 4-60.

100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Jil c. 4-
100 Klgr. cărbuni de lemn fără praf cor. 6-
100 Klgr. de cărbuni pentru fauri cor. 4-60.

Róth József mare neguțator de cărbuni

Arad, Eötvös-u. 3.

Nr. Telefonului 63.

Pentru fabrici, mori precum și pentru trierat expediez cărbunii de Prusia de calitate cea mai bună.

Kneffel Károly és Fia

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. public, că mi-am mutat

marele magazin de cărbuni,

din palatul de pe **Andrássy-tér nr. 14,** pe

Boros Béni-tér nr. 2.

Apropiindu-se sezonul de încălzit, stărn la dispoziția p. t. public cu **cărbuni veritabili** n ori-ce cantitate, **transportați acasă,** și primește angajament pe întregul sezon la ce se primesc prenotări.

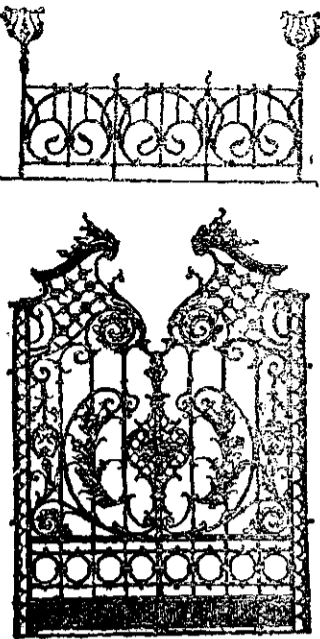
Comandele se pot face în persoană, prin corespondență sau prin **Telefon nr. 139,** la firma :

Kneffel Károly és Fia

mare comerciant de cărbuni

Arad, Boros Béni-tér nr. 2.

(Cassa Kneffel).

B. Bak Sándor

lăcătar și zidar specialist

Kolozsvár, Malom-u. nr. 16.

Recomandă vâртеje pentru ferestri sistem Szultzboger, sunt cele mai bune — reprezentanță pentru părțile ardelene.

In nou zidita fabrică se execută :

tot-felul de lucrări de lăcătar, fiere pentru zidiri, compoziții de fier, gratii și lucrări de fier, etc. gratii și lucrări specialiste de faur. — Telefon nr. 508.

Dacă vorești să rămâi tot tineră și frumoasă!

să folosești numai

CREMA DE ROZE, efectul căreia e surprinzător și plăcut.

Asemenea efect cu alte asemenea preparate nu s'a putut ajunge. Prin urmare **CREMA DE ROZE** e cea mai excelentă pentru păstrarea fiinefei obrazilor și mânușilor. Prețul unui flacon 1 cor.

SAPUNUL DE ROZE, perfect și preț parat din cele mai plăcute și odorose materii. Bucata 70 filleri.

PUDRA DE ROZE, foarte recomandabilă. Preparată din cele mai gingașe părți, se prinde bine și de loc nu e vătămătoare. In culori : alb, rosa și crème. Prețul 1-20 cor.

A se comanda la : **POKORNY DUȘAN,** farmacie la **SFANTA TREIME, in FEHERTEPLOM.**

ZOMBOR SANDOR ortoped și fabricant de instrumente medicale.

Am onoare a aduce la cunoștința on. domni medici, că am deschis în **Oradea-mare—Nagyvárad Utl utcza nr. 26,** un atelier pentru instrumente medicale,

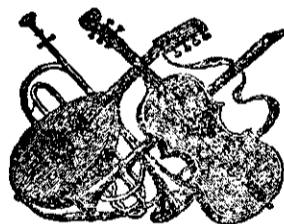
conform cerințelor moderne de azi, unde se pregătesc tot-felul de instrumente specialiste și alte mașini de bransa aceasta și primesc și repararea, - ascuțirea, lustruirea și nichelarea acestora. — Pregătesc după cel mai nou sistem aranjamente de spital, mese pentru

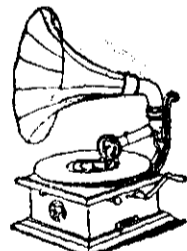
operație și pentru examinare, du'apuri pentru instrumente speciale și de legat, precum și membre artificiale mașini orthopede pentru umblat și pentru îndreptarea corpului, etc. corsete artificiale ș. a. Comandele din provincie se execută prompt și conștiințios. —

Babós Béla fabricant de instrumente muzicale în

Sibiu, (Nagyszeben) Piața-mică 24.

Unicul fabricant în Sibiu. Cel mai ieftin și cel mai bun depozit de cumpărat pentru orice instrumente, precum : violine, țitere, clarinete, harmonice, și totfelul de instrumente de suflat din alamă, etc.

Cele mai bune și mai ieftine corzi de violine. Mare depozit de **Gramofone** în diferite mărimi, precum și **Scala-Record.** Mare asortiment de plăci pentru gramofone cu prețuri ieftine. Comandele se efectuează prin trimiterea banilor înainte sau prin rambursă. Reparaturile se execută artistic și cât se poate de prompt.

Prima firmă de motoare sudungară.

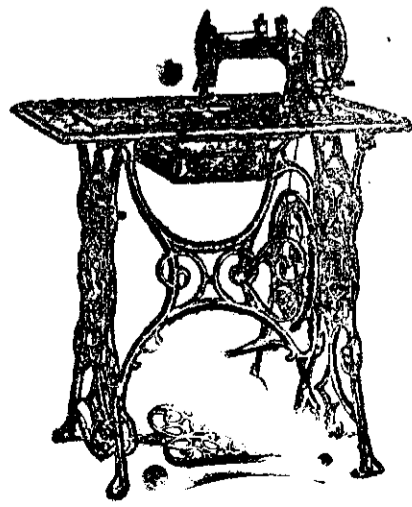
SCHMEREK și SZABÓ

Temesvár-Jószefváros, Bonnáz-u. 14.

Recomandă motoare mánate cu ulei brut, benzin și cu gaz de prima calitate, precum și orice articlu tehnici uleuri, instrumente și mașini. Primește instalațiile de mori pentru măcinat. — Atelier de reparat propriu —

Catalog de prețuri se trimite gratuit și francat.

Pentru fiecare mașină 5 ani garanție.

Dürr Gusztáv

mehanic, prăvălie de mașini de cusut și biciclete în **SIBIU Nagyszeben, Gr. Ring 19.**

Recomandă magazinul său bogat asortat cu cele mai bune mașini de cusut fabricate în țară și străinătate cu prețuri moderate. — Singura vânzare de mașini de cusut **PFÄFF și SEIDEL & Neumann** ; luntrița rotundă, luntrița lungă, luntrița centrală în mașini rotunde pentru familie și ateliere. Biciclete : **Dürkopp și Stiria,** Depozit de părți aparținătoare pentru mașini de cusut și biciclete. Tot-felul de reparări de mașini de cusut și biciclete se execută grabnic.

BENEDEK SÁNDOR orologier și gluvaerģiu -

Cluj—Kolozsvar, Wesselényi M.-ut nr. 13. (Lângă banca „Coroana“.)

Își recomandă asortimentul bogat de oroloage și gluverģi-cale cu prețuri foarte avantajoase și lucrare în cel mai fin sistem.

Obiecte de salon de argint veritabil și argint de China în mare asortiment; tacămurile de masă din argint se pregătesc după prețul curent de zi. Oroloage veritabile „Omega“ pe lângă garanție de 10 ani. Serviciu prompt și sol d. Prețurile cele mai moderate.

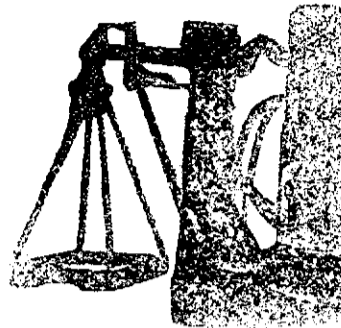
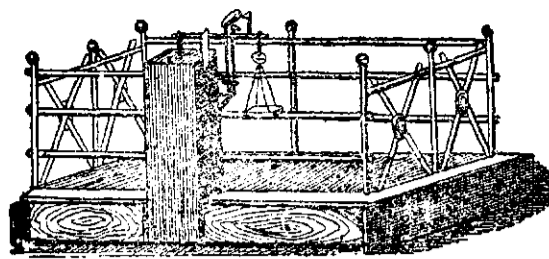
Acei cari cer cu provocare la ziarul „Tribuna“ primesc catalo-
gul gratuit și porto-
franco acasă.

Comandele din provin-
cie se efectuează prompt
și conștiențios.

Prima fabrică de cumpene
și greutăți din Brașov.

PAUL WIDMANN
Brașov-Brassó,
Korház-u. 62.

Recomandă tot-felul de:
cumpene și cântare, balanse-
zecimale, centimale și cumpene-pod,
precum și greutăți cu prețurile cele
mai moderate. - Serviciu conștiențios.

Se primesc
reparări și
autenticări
din nou.

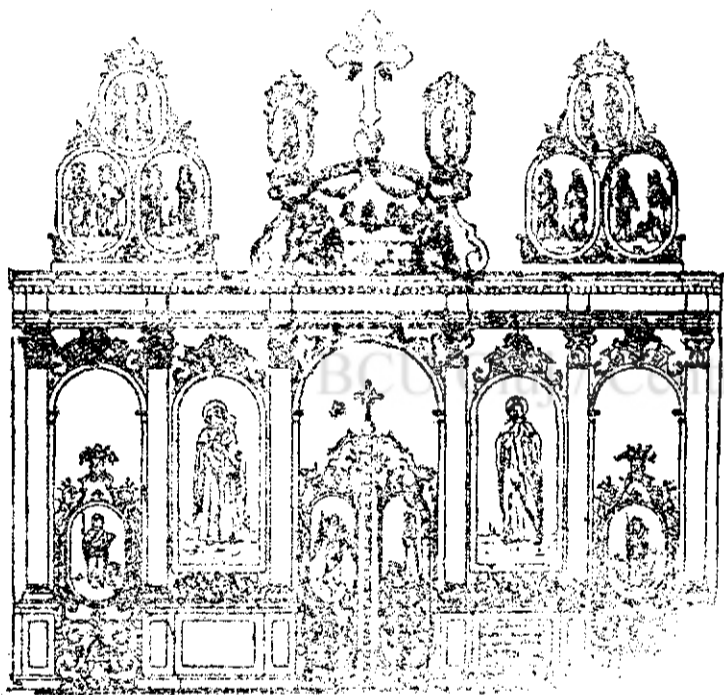
Fondată la 1870.

Fondată la 1870.

— Edificător de altare și iconostase bisericești. —

Komáromi László

Rákospalota (l. Budapesta) Str. Főut 40.

Edifică și aranjază pe deplin:

altare, iconostase, icoane, statuie, strane,
amvoane, scaune (bănci) bisericești, ș. a.

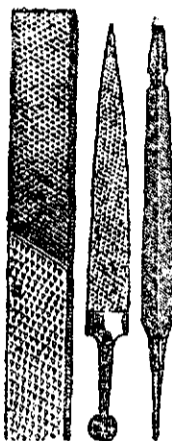
Renovez pe deplin, ori în parte bisericile pe lângă
prețuri foarte ieftine. Poftim pe ori-cine să binevoiască a
compara preliminarile mele cu ori-care din străinătate.

● STEIN MIKLÓS ●

fabrică de tăiat pile

Oradea-mare Nagyvárad.

Fabrica: Damjanics-u. 30. - Magazin: Teleki-u. 33.

Recomandă fierarilor și comer-
cianților atelierul său de tăiat
pile bine aranjat, unde se pregătesc
pile mici și mari din oțel vărsat
de prima calitate etc. Primește spre
scobire pile mici și mari vechi cu
prețuri ieftine.

TH. SCHMIDT — mai înainte — văd. Fried. Klein

fabrică de parasoale

Sibiu — Hermannstadt, Reisporgasse Nr. 7.

Mare asortiment de
parasoale,
ploiere,
și entoutcas
(pentru ori-ce ocaziune)
dela cele mai ieftine până la
cele mai fine.

Magazin bine asortat de materii
de mătăsă pentru umbrele și
ploiere, jumătate mătăsă și bum-
bac de calitate excelentă pentru
pregătirea și îmbrăcarea lor.
Prețuri ieftine.
Serviciu culant.
Export în mic și mare.

Reparaturile se execută prompt și cu cea mai mare punctualitate.

Prima fabrică ardeleană de calapode pentru
pantofari și cizmari a lui

GEORGE UHRIN, Brassó

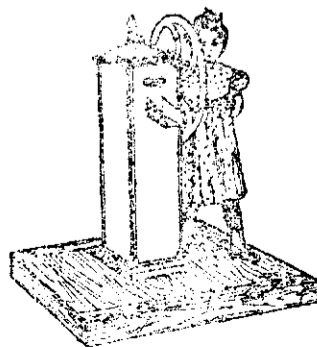
Korház-utca 66.

Se recomandă în atențiunea tuturor pantofarilor, cizmarilor și
comersanților ca pregător de cele mai bune și solide calapode
din lemn uscat și foarte trainic, după toate modelele în formă
frumoasă; nu altcum și pen ru picioare bolnave. La comandele
din provincă să se
alături un pantof
ori o cizmă.

Comandele din pro-
vință se execută
foarte grabnic. —

Kuceses Károly atelier de mașini în Makó.

Recomandă pompele sale mai
noui cu lanț brevetate fan-
tâni executate în atelierul pro-
priu care au preferința, că sunt
ieftine, nu înțigă, foarte du-
rabile, ocupă loc puțin, umblă
ușor și sunt atât de plăcute,
încât sunt o podoabă pentru
curte. Catalog de prețuri la
dorință — se trimite gratuit:
Kuceses Károly, Makó
— (Măcșu, comitatul Cenedului). —

Nu există un mai frumos cadou de ziua onomastică decât un :

GRAMOFON!

Catalog nou ilustrat de prețuri pentru gramofone și plăci românești trimis oricui gratis.

Cele mai excelente gramofone se

capătă pe lângă garanță de 10 ani dela 9 fl. în sus.

Plăci mari cu piese pe două fețe d. 1 fl. 25 cr. în sus.

Cea mai ieftină sursă de cumpărat :

Tóth József,

mare magazin de gramofone în Seghedin — SZEGED, Könyök-u. 35.

Halmai József, fost adjunt la notarul public regesc din Boroșineu, și Strausz Gyula, fost ofician de bancă.

Cancelaria înregistrată

Halmai și Strausz,

pentru mijlocirea împrumuturilor de bani, vinderea și cumpărarea de averi mobile și imobile.

Mijlocește: împrumuturi ipotecare (pe întabulare) și amortizaționale (pe mai mulți ani).

Se angajează: pentru răscumpărarea (convertarea) de împrumuturi ipotecare, dela procente mai mari la mai mici.

Mijlocește: cumpărarea, vinderea, schimbarea și esarendarea de averi mai mari pământuri, etc).

Primește: manipularea (conducerea) caseilor de închiriat pe lângă remunerațiuni cât se poate de minimale.

Mijlocește: vinderea, cumpărarea și schimbarea de cași particulare, cași de închiriat și vii.

Primește: parcelarea și colonizarea averilor imobile (pământuri).

Telefon nr. 726.

Adresa telegrafică: Halmaistrausz.

Correspondență se poate face și în limba română.

Arad, (str. bisericii) Weitzer János-u. Nr. 9, în partetul edificiului nou a școlii de fete.

Cu deosebită stimă:

Halmai și Strausz.

GUIDO KOVÁTS

atelier optic, mehanic și electrotehnic.

SIBIU—NAGYSZEBEN, Heltauergasse Nr. 27.

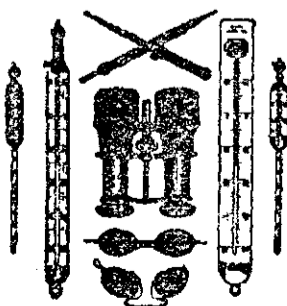
Recomandă depozitul bogat asortat de ochelari și zwickeri, lornete de aur și argint, duble, nickel și plumb.

Cele mai fine lornete campestre și telescoape franceze de operă etc. Aparat și utensilii fotografice.

Barometru și Termometru.

Gramofone.

Atelier pentru aparate fizicale pentru școală etc.

Tot-felul de cum-pene și măsurătoare de fluidități ș. a. pentru vinars, vin, must, oțet și cumpenă pentru zahăr etc.

Mare depozit de instrumenta chirurgicale.

Reparările se fac prompt și ieftin. Serviciu conștințios.

— Tot-felul de pâine bună de cartofi din Brașov. —

TENTESCH VILMOS JÁNOS brutărie și pregătitor de alimente.
:- Brașov—Brassó, Közép u. 23. (Ó-Brassó). -:

Gustuoasă.

Specialități de prăjituri: pesmet (biscuit) de ovăs și grâu pentru sănătate, pâine lată pentru diabeti, pâine de ovăs pentru reconvașenți, pâine Graham, prăjituri cu nuci Graham, pâine de nuci Graham, pesmet (zwiebak) de nuci Graham, pesmet (zwiebac) de slăd de nuci Graham, pâine fină și dură Graham pentru anemici — și suferinzi de stomac și pentru nutrire pruncilor. — Cafea-caramel-cereale poame, extracte de nucă (unt de nucă).

Nutri-toare.

Ușoară de mistuit.

Distins la expoziția internațională a brutarilor în anul 1907, din Budapeșta cu medalia de aur și la expoziția internațională de igienă din Paris cu medalie de aur și cu dipl. de on. Catalog gratuit.

Producătoare de sânge.

Specialități de prăjituri și pesmet (zwieback) de Brașov.

Sănătatea este comora cea mai prețioasă

Artefactele de Granit și peatră de Var.

Knott József, Majdán.

Prima fabrică Lugoșană de Cement și Intreprindere pentru lucrări de Beton.

Intreprinzător de clădire.

Telefon nr. 119.

Cancelaria Fabricii de Cement și clădire:

LUGOȘ, str. Buziașului, vis-à-vis de casa vamei.

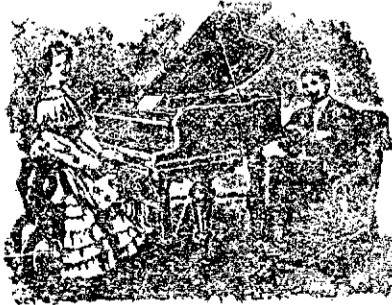
Artefactele mele sunt aranjate cu cele mai nouă mașini sfarmătoare, prelucrătoare și lustruitoare de peatră și întreprind ori-ce lucrări de pietrărie în granit sau în piatră de var. Pe comande furnizez în cel mai scurt timp pietri și lespezi de peatră prelucrate. Lucrări de sculptorie se pregătesc după desemnuri cu cea mai mare punctualitate. Furnizez: bolovani, peatră cioplită, prund de granit și sfărîmături de granit pentru prunduire de drum, precum și la tot felul de lucruri de pardositor, pietri de acoperit și mărginit.

Piane și harmonice.

In salonul de piane

F.A. Kauffmann

Sibiu, Gr. Ring 14

se în piane numai dela firmele cele mai renumite

„Zelter și Winkelmann“, Braunschweig.

F. Robert Reinhold, Viena. Belehrad, Viena.

Lauberger și Gloss, Viena. Kotykiewicz, Viena.

A. Petrof, Königrätz-Viena. Estey-Organ, Londra.

Reparaturi speciale solide și garantate.

„Zlagneana“

institut de credit și economii, societate pe acții în Zlagna.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii »ZLAGNEANA« societate pe acții, se convoacă prin aceasta la a

XII-a adunare generală ordinară,

pe Sâmbătă, în 5 Martie st. n. 1910, eventual pe Sâmbătă, în 12 Martie 1910, la orele 10 a. m., în localul școlii române gr.-or. din «Zlagna», cu următorul

PROGRAM :

1. Raportul direcțiunii, bilanțul anual și raportul comitetului de supraveghere.

2. Impărțirea profitului curat și darea absolutului.

3. Fixarea marcelor de prezență pe anul 1910.

4. Modificarea §. 10 din statute cf. decisului tribunalului reg. No. 10.199—909 k;

5. Cumpărarea de realități;

6. Alegerea unui membru în direcțiune ieșit prin vechimea funcțiunei sale.

Acei Domni acționari, cari voesc a participa cu vot decisiv la adunarea generală, sunt poștiți a-și depune cel puțin cu 24 ore înainte de adunare, acțiunile scrise pe numele lor, respective pe numele acelor, pe cari îi reprezintă, precum și documentele de plenipotență, la casa societății în Zlagna. Acțiunile se pot depune și la: «Albina» în Sibiu, la «Victoria» în Arad, la «Făgețana» în Făget, la «Auraria» în Abrud, la «Detunata» în Bucium și la «Buciumana» în Bucium-Poeni.

Zlagna, la 10 Faur st. n. 1910.

DIRECȚIUNEA.

ACTIVE.

Contul Bilanț încheiat cu finea anului 1909.

PASIVE.

Cassa în numerar — — — — —	3620 50	Capital social emisiunea I — — — — —	50000 —	
Cambii în portfel — — — — —	411950 —	Capital social emisiunea II — — — — —	39344 —	89344 —
Imprumuturi hipotecare — — — — —	37240 —	Fond de rezervă — — — — —		29817 69
Imprumuturi pe obligațiuni — — — — —	401 —	Depuneri spre fructificare — — — — —		161954 84
Realități — — — — —	2076 94	Cambii reescomptate — — — — —		156427 —
Efecte:		Imprumuturi hipotecare cedate — — — — —		6800 —
a) acții dela bănci — — — — —	2800 —	Cont curent — — — — —		9792 13
b) efecte publice — — — — —	7450 —	Interese trans. anticipate — — — — —		8290 85
Magazin de cereale:		Dividendă nereclamată — — — — —		240 50
a) grâu — — — — —	4013 93	Prodiverși — — — — —		1249 97
b) cucuruz — — — — —	1233 16	Diverse conturi creditoare — — — — —		1900 64
c) ovăș — — — — —	623 22	Binefaceri — — — — —		191 42
Conturi corente — — — — —	3017 50	Profit curat — — — — —		11099 61
Interese trans. anticipate — — — — —	2128 40			
Mobilierul institutului — — — — —	155 —			
după amortizare — — — — —	55 —			
Mobilierul magazinului — — — — —	454 —			
	477108 65			477108 65

SPESE.

Contul Profit și Pierdere.

VENITE.

Interese de reescompt — — — — —	9522 45	Interese de escompt — — — — —	36027 44	
Interese de depuneri — — — — —	8837 20	Interese hipotecare — — — — —	1864 57	
Interese fondului de rezervă — — — — —	1145 —	Interese dela obligațiuni — — — — —	46 45	37938 46
Interese la împrumuturi hipotec. cedate	200 65	Proviziuni — — — — —		4950 03
Interese după capital emisiunea a II-a	74 28	Venit după efecte — — — — —		165 24
Interese de cont corent — — — — —	27 18			
Dare erarială și comunală — — — — —	3687 39			
10% dare după interese de depuneri	883 72			
Salare — — — — —	3850 —			
Marce de prezență — — — — —	1579 —			
Chirie — — — — —	600 —			
Porto — — — — —	195 32			
amortizare din mobilier — — — — —	55 —			
diferință de curs la efectele publice	50 —			
pretensiuni dubioase — — — — —	334 22			
Competință de timbru — — — — —	35 20			
Spese generale — — — — —	877 51			
Venit curat — — — — —	11099 61			
	43053 73			43053 73

Zlagna, 31 Decemvrie 1909.

DIRECȚIUNEA :

Emanuel Beșa m. p.,
director-executiv.

Nicolae Olariu m. p.,
comptabil.

Nicolae Cristea, m. p.,
președinte.

Petru Popoviciu, m. p.

Victor Demian, m. p.

Stefan Corpade a Anii, m. p.

Petru Presecan m. p.

Iosif Magda, m. p. Dumitru Moguțiu, m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am găsit în ordine.

Zlagna, la 10 Faur 1910.

Alexandru Balesan, m. p.,
președite.

Ioan Ursa, m. p.

Ioan Lucăcel, m. p.

Dionisie Costea, m. p.

Ioan Fodorean, m. p.